

บทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพจากแอฟริกามายุโรปในห้วงปี 2017-
ปัจจุบัน: กรณีศึกษาเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF THE EUROPEAN UNION IN THE MANAGEMENT OF ILLEGAL MIGRATION
FROM AFRICA TO EUROPE BETWEEN 2017 AND PRESENT: A CASE STUDY OF THE
CENTRAL MEDITERRANEAN ROUTE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of International Relations

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	บทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบ อพยพจากแอฟริกายุโรปในห้วงปี 2017-ปัจจุบัน: กรณีศึกษาเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง
โดย	น.ส.จากรุวรรณ จั่นแจ้ง
สาขาวิชา	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พิสุทธิ์ บุษบาร์ตัน)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีวินท์ สุพุทธิกุล)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6380020024 : MAJOR INTERNATIONAL RELATIONS

KEYWORD: European Union, Africa, African Union, Central Mediterranean Route,
illegal migration

Charuwan Chanchang : THE ROLE OF THE EUROPEAN UNION IN THE
MANAGEMENT OF ILLEGAL MIGRATION FROM AFRICA TO EUROPE BETWEEN
2017 AND PRESENT: A CASE STUDY OF THE CENTRAL MEDITERRANEAN
ROUTE. Advisor: Assoc. Prof. NATTHANAN KUNNAMAS, Ph.D.

This study aims to investigate the role of the European Union in the management of illegal migration from Africa to Europe between 2017 and present: a case study of the Central Mediterranean Route which connects North African countries with the European states of Italy and Malta. The study focuses on the situation of the illegal migration problem, cause of immigration, the role of the European Union through internal integration within member countries and external integration with the African Union and African countries which is the country of origin. It also investigates the challenges of the management of illegal migration from Africa to Europe under the current global issues. Especially the economic recession causing the illegal migration situation of Africans to Europe to more intensify. The research uses of the International Regime concept under Neoliberal Institutionalism (NI) Theory. It is described as a mechanism that establishes international institutions for coordination, rule and legislation to organize or resolve collective illegal migration problems.

Field of Study: International Relations

Student's Signature .....

Academic Year: 2022

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษารองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ ที่คอยแนะนำ ชี้แนวทาง และให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการปรับแก้ไขและเรียบเรียงโครงสร้างสารนิพนธ์ให้เป็นสารนิพนธ์ที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ยังขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พิสุทธิ์ บุษบารัตน์ ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีวินท์ สุพุทธิกุล คณะกรรมการการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงสารนิพนธ์ให้มีเนื้อหาที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และบุคลากรของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนเพื่อนนิสิตรุ่น 18 และรุ่น 19 ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งเป็นผู้ร่วมชะตากรรมในการเข้าศึกษาและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดหลักสูตร

จารุวรรณ จันแจ้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฌ
ส่วนที่ 1 เกริ่นนำ.....	10
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 คำถามวิจัย.....	13
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	13
1.4 การทบทวนวรรณกรรม.....	13
1.5 กรอบการวิเคราะห์.....	17
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย.....	19
ส่วนที่ 2 การลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันมายังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง. 20	
2.1 สาเหตุของการลักลอบอพยพจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือไปยังทวีปยุโรป.....	23
2.2 สถานการณ์การลักลอบอพยพจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือไปยังทวีปยุโรปในห้วงปี 2017-2022	26
ส่วนที่ 3 การดำเนินการของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกัน มายังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง.....	29
3.1 นโยบายการจัดการผู้อพยพของสหภาพยุโรป.....	30

3.1.1 ระเบียบดับลิน (Dublin Regulation).....	30
3.1.2 ระบบการลี้ภัยยุโรปร่วม (Common European Asylum System - CEAS).....	31
3.1.3 New Pact on Migration and Asylum.....	32
3.1.4 Emergency Trust Fund for Africa (EUTF)	33
3.1.5 การจัดการปัญหาผู้อพยพของสหภาพยุโรปในลิเบีย	34
3.1.6 ความร่วมมือของสหภาพยุโรปกับสหภาพแอฟริกาและอื่น ๆ	35
3.1.6.1 การประชุมสุดยอดสหภาพแอฟริกา-สหภาพยุโรป (AU-EU) ครั้งที่ 5	36
3.1.6.2 การประชุมสุดยอดสหภาพยุโรป-สหภาพแอฟริกา ครั้งที่ 6	37
3.1.6.3 คณะทำงานด้านการย้ายถิ่นของสหภาพยุโรป สหภาพแอฟริกา และ สหประชาชาติ.....	38
3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันของสหภาพยุโรป	39
3.2.1 ความท้าทายจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ	39
3.2.2 ประเทศสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกติการ่วมกัน.....	40
3.2.3 ความท้าทายจากปัจจัยภายนอก.....	40
ส่วนที่ 4 สรุป	41
บรรณานุกรม.....	43
ประวัติผู้เขียน.....	49

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถานการณ์การอพยพในเส้นทางต่าง ๆ	23

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่การอพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง.....	20
ภาพที่ 2 แผนที่แสดงอาณานิคมในทวีปแอฟริกาหลังการประชุมที่เบอร์ลินปี 1884	21
ภาพที่ 3 – 8 จำนวนผู้อพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางในห้วงปี 2017-2022.....	27

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ส่วนที่ 1 เกริ่นนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

แอฟริกาเป็นทวีปที่ประสบปัญหาความมั่นคงอย่างมาก หลายประเทศยังคงอยู่ในสภาวะไร้เสถียรภาพทางการเมือง เผชิญกับปัญหาการก่อการร้าย การสู้รบระหว่างชนเผ่าเพื่อแย่งที่ดินทำกิน และทรัพยากร ภัยแล้ง และโรคระบาด ทั้งยังมีการคอร์รัปชันของภาครัฐ ทำให้ประเทศและประชาชนอยู่ในสถานะความยากจน ความอดอยาก และมีคุณภาพชีวิตระดับต่ำ ขณะเดียวกันยังต้องเผชิญปัญหาจากปัจจัยภายนอก ที่สำคัญได้แก่ ปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก โดยการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development-UNCTAD) เผยแพร่รายงาน Economic Development in Africa Report 2021 ว่าเมื่อปี 2019 มีชาวแอฟริกันอยู่ในสภาวะความยากจนอย่างรุนแรง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพียงวันละ 1.90 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 478 ล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 490 ล้านคน ในปี 2021¹ โดยปัญหาความมั่นคงและเศรษฐกิจในทวีปแอฟริกา และที่สำคัญคือปัญหาความยากจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการอพยพของชาวแอฟริกันไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อหลบหนีสงครามกลางเมือง ปัญหาสู้รบ การก่อการร้าย และสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจนจากประเทศของตน และเดินทางเข้าไปเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น

ชาวแอฟริกันส่วนใหญ่เลือกประเทศปลายทางในการอพยพคือทวีปยุโรป เนื่องจากประเทศในทวีปยุโรปเป็นประเทศปลายทางที่มีความเจริญ มีโอกาสในการหางานมากกว่า มีอัตราการเติบโตของประชากรอยู่ในระดับต่ำและเป็นสังคมผู้สูงอายุ อีกทั้งทวีปแอฟริกายังมีพรมแดนใกล้ชิดติดกันกับทวีปยุโรป โดยมีทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเป็นพรมแดนทางทะเล และมีความใกล้ชิดทางประวัติศาสตร์จากการที่ประเทศในทวีปแอฟริกาหลายประเทศตกเป็นประเทศภายใต้อาณานิคมของจักรวรรดิยุโรป ทำให้ชาวแอฟริกันลักลอบอพยพไปยังทวีปยุโรปเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีความเสี่ยงจากการมีมาตรการสกัดกั้นการลักลอบเดินทางผิดกฎหมายจากทั้งประเทศต้นทางในทวีปแอฟริกาและประเทศปลายทางในทวีปยุโรป การออกกฎหมายจำกัดควบคุมผู้อพยพอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ ยังเสี่ยงชีวิตจากการเดินทางด้วยเรือในเส้นทางทะเลที่มีความอันตราย หรือการลักลอบเข้าทวีปยุโรปโดยอาศัยขบวนการลักลอบนำคนเข้าเมือง โดยเมื่อปี 2020 ชาวแอฟริกันอพยพไปยังทวีปยุโรปประมาณ 28% หรือจำนวน 11 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นชาวแอฟริกาเหนือ ได้แก่ โมร็อกโก แอลจีเรีย และตูนิเซีย

---

¹ United Nations Conference on Trade and Development, "Economic Development in Africa Report 2021: Reaping the potential benefits of the African Continental Free Trade Area for inclusive growth," (October 23, 2022). <https://unctad.org/press-material/facts-and-figures-7>.

รวมกว่า 5 ล้านคน² ถือว่าเป็นจำนวนการอพยพไปยังนอกทวีปที่มากที่สุดของผู้อพยพชาวแอฟริกัน จากจำนวนผู้อพยพทั้งหมด 40 ล้านคน ซึ่งเป็นผู้อพยพภายในทวีปแอฟริกา 53% ผู้อพยพไปยังทวีปตะวันออกกลาง 13% และผู้อพยพไปยังทวีปอเมริกาเหนือ 6%

ประเทศในทวีปยุโรปที่มีพรมแดนติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เช่น สเปน ฝรั่งเศส อิตาลีให้ความสำคัญกับปัญหาผู้อพยพอย่างมาก โดยจัดว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศจากการที่เชื่อว่าปัญหาอาชญากรรม การก่อการร้าย และการบ่มเพาะแนวคิดหัวรุนแรงในประเทศของตน ล้วนมีต้นตอมาจากผู้อพยพจากทวีปแอฟริกาและทวีปตะวันออกกลาง ที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ โดยนโยบายการจัดการปัญหาผู้อพยพของสหภาพยุโรปที่สำคัญ คือ การปิดพรมแดนผ่านการลาดตระเวน การใช้ระบบวีซ่า การลงทะเบียนการบิน การส่งกลับ (repatriation) และการดำเนินการกับปัญหาผู้ลี้ภัยในภูมิภาคต้นทาง รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศในทวีปแอฟริกาในระดับทวิภาคี และระดับพหุภาคี

ทวีปยุโรปเคยประสบปัญหาผู้อพยพครั้งใหญ่ที่สุดนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อปี 2015 โดยมีผู้ลี้ภัยเดินทางมายังทวีปยุโรปมากถึง 1.3 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นผู้ลี้ภัยจากซีเรียที่ลี้ภัยจากสงครามกลางเมือง นอกจากนี้ ยังมีผู้ลี้ภัยจากอีกหลายประเทศ อาทิ อัฟกานิสถาน ไนจีเรีย ปากีสถาน อิรัก และเอริเทรีย ซึ่งลี้ภัยจากสงครามกลางเมือง การก่อการร้าย และการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปัจจุบันเส้นทางการลักลอบอพยพจากทวีปแอฟริกามายังทวีปยุโรปมี 3 เส้นทางหลัก ได้แก่ 1) เส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนทางตะวันตก (Western Mediterranean) ระหว่างสเปนกับโมร็อกโกและแอลจีเรีย โดยเมื่อปี 2021 สามารถสกัดกั้นผู้ลักลอบอพยพ 18,466 ราย 2) เส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางระหว่างอิตาลีกับภูมิภาคแอฟริกาเหนือ โดยเมื่อปี 2021 สามารถสกัดกั้นผู้ลักลอบอพยพ 67,724 ราย 3) เส้นทางภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก (Western African) ระหว่างหมู่เกาะคานารีของสเปนกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก ได้แก่ เซเนกัล แกมเบีย มอริเตเนีย และโมร็อกโก (รวมถึงดินแดน Western Sahara) โดยเมื่อปี 2021 สามารถสกัดกั้นผู้ลักลอบอพยพ 22,504 ราย³

งานวิจัยฉบับนี้จะมุ่งศึกษาบทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือ

² Africa Center For Strategic Studies, "African Migration Trends to Watch in 2022," (March 19, 2023).

<https://reliefweb.int/report/world/african-migration-trends-watch-2022>.

³ Frontex, "Migratory Routes," (October 23, 2022). <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-routes/western-african-route/>.

โดยเฉพาะลิเบีย ข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปยังอิตาลี ซึ่งความไร้เสถียรภาพทางการเมืองในภูมิภาคแอฟริกาเหนือ นับตั้งแต่เหตุการณ์อาหรับสปริงเมื่อปี 2011 ยังคงส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคง และเป็นหนึ่งในสาเหตุการลักลอบเดินทางออกจากประเทศ โดยจะเริ่มศึกษาระหว่างปี 2017-2022 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสำคัญในห้วงเวลาดังกล่าวในด้านนโยบายจัดการปัญหาการลักลอบอพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง คือ สหภาพยุโรปได้จัดตั้งคณะกรรมการย้ายถิ่นร่วมกับสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2017 เพื่อพยายามและส่งเสริมความร่วมมือในการรับมือปัญหาความท้าทายด้านการย้ายถิ่นในทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะในลิเบีย นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการผู้อพยพอีกหลายอย่างจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ ผู้นำสหภาพยุโรปเรียกร้องเมื่อเดือนมิถุนายน 2018 ให้มีมาตรการเพิ่มเติมเพื่อลดการอพยพผิดกฎหมายในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง โดยตกลงจะเพิ่มความพยายามในการปราบปรามขบวนการลักลอบค้าแรงงานข้ามชาติที่เคลื่อนไหวในลิเบียและที่อื่น ๆ สนับสนุนโดยอิตาลีและประเทศเนอหน้าในสมาชิกสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาอย่างต่อเนื่อง เพิ่มการสนับสนุนหน่วยยามชายฝั่งลิเบียในการลาดตระเวนบริเวณชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน การกำหนดเงื่อนไขการจัดการปัญหาผู้อพยพอย่างมีมนุษยธรรม และมาตรการส่งกลับประเทศด้วยความสมัครใจของผู้อพยพ ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศต้นทางและประเทศทางผ่านอื่น ๆ และสนับสนุนในการตั้งถิ่นฐานใหม่

สหภาพยุโรปยังอนุมัติเงินทุนเพื่อจัดตั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐาน เฉพาะในภูมิภาคแอฟริกาเหนือมีมูลค่ารวม 64.5 ล้านยูโร โดยโครงการนี้ครอบคลุมการให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือแก่ผู้ลี้ภัยและผู้อพยพที่เปราะบาง การปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในลิเบีย และการส่งเสริมการย้ายถิ่นของแรงงานและการเคลื่อนย้ายอย่างถูกกฎหมาย นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังอนุมัติกองทุน EU Emergency Trust Fund for Africa (EUTF) เพื่อจัดการปัญหาที่ต้นตอปัญหาของการพลัดถิ่นและการย้ายถิ่นฐานที่ผิดปกติ และสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการการย้ายถิ่นฐานให้ดีขึ้น โดย EUTF มีงบประมาณมูลค่ามากกว่า 5,000 ล้านยูโร⁴

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการดำเนินงานของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ในห้วงปี 2017-ปัจจุบัน ที่เป็นการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากการบูรณาการร่วมกันภายในของประเทศสมาชิก และการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในทวีปแอฟริกาและสหภาพแอฟริกา อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปยังเผชิญ

⁴ European Council, "EU action to tackle the Central Mediterranean route," (October 23, 2022). <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/central-mediterranean-route/>

ความท้าทายจากการที่ทั่วโลก รวมถึงทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกาได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำที่ทำให้ชาวแอฟริกันมีความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่มากขึ้นและเป็นปัจจัยเร่งให้อพยพไปยังทวีปยุโรปมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเผชิญความท้าทายจากระบบภายในของสหภาพยุโรป ที่สำคัญคือการทำประเทศสมาชิกอาจมีผลประโยชน์แห่งชาติต่อประเด็นผู้อพยพแตกต่างกัน จึงอาจเป็นอุปสรรคในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

1.2 คำถามวิจัย

สหภาพยุโรปดำเนินการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ในห้วงปี 2017-ปัจจุบันอย่างไร และมีปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาว่าบทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ในห้วงปี 2017-ปัจจุบัน

1.3.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ในห้วงปี 2017-ปัจจุบัน

1.4 การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสหภาพยุโรปต่อการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพจากทวีปแอฟริกาไปยังทวีปยุโรปปี 2017-ปัจจุบัน: กรณีศึกษาเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง นั้น พบว่าการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นถึงภาพรวมของบทบาทสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาผู้อพยพ ไม่ได้มีผลงานการศึกษาจำเพาะเจาะจงต่อการอพยพในเส้นทางต่าง ๆ รวมถึงเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางมากนัก โดยผู้วิจัยได้จำแนกวรรณกรรมออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) สถานการณ์ผู้อพยพในทวีปยุโรป 2) บทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาในปัจจุบัน และ 3) ความท้าทายในการจัดการปัญหาผู้อพยพของสหภาพยุโรป

จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการปัญหาวิกฤตผู้ลี้ภัยเมื่อปี 2015 ของสหภาพยุโรป เป็นงานเขียนเกี่ยวกับบทเรียนและความล้มเหลวของสหภาพยุโรปในการจัดการวิกฤตผู้ลี้ภัยเมื่อปี 2015 โดยงานของวรรณภา สิริศิริ เรื่อง วิกฤตการณ์ผู้ลี้ภัยในยุโรป: ความท้าทายต่อ กฎหมายระหว่างประเทศและบูรณาการของสหภาพยุโรป ศึกษาเกี่ยวกับการรับมือปัญหาผู้ลี้ภัยของประเทศในทวีปยุโรปเมื่อปี 2015 พบว่ากลไกด้านการจัดการผู้ลี้ภัยร่วมกันของประเทศในทวีปยุโรปนั้นไม่มีประสิทธิภาพ

มากพอที่จะจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยในปัจจุบันที่เข้าขั้นวิกฤตได้ เนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปต่างออกนโยบายและดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยยึดเอาผลประโยชน์แห่งชาติของตนเป็นหลัก ทำให้ประเทศสมาชิกถือโอกาสจัดการปัญหาตามแนวทางผลประโยชน์แห่งชาติของประเทศ มากกว่าดำเนินการตามนโยบายหลักของสหภาพยุโรป เมื่อรัฐสมาชิกดำเนินนโยบายในการจัดการพรมแดนของตน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการจัดการพรมแดนของประเทศสมาชิกอื่นและการจัดการพรมแดนร่วมกันของสหภาพยุโรป ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ประสิทธิภาพของสหภาพยุโรปในการบังคับให้รัฐสมาชิกใช้กฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติร่วมกัน⁵

งานของวรรณภา ที่แสดงถึงความล้มเหลวในการจัดการปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันของสหภาพยุโรป สอดคล้องกับการศึกษาของภาวิช อครเปรมากูน เรื่อง *บทบาทของสหภาพยุโรปและความรับผิดชอบต่อการจัดการปัญหาผู้อพยพในช่วง 2015-ปัจจุบัน* ว่าสหภาพยุโรปเผชิญปัญหาและอุปสรรคในการจัดการปัญหาผู้อพยพอย่างมาก และนับว่ายังคงประสบความสำเร็จในวัตถุประสงค์อย่างแคบ แต่สหภาพยุโรปยังคงพัฒนาและปรับแนวทางการจัดการต่อไปเพื่อบรรลุจุดประสงค์ โดยเฉพาะการผลักดันแนวคิด CEAS หรือ Common European Asylum System ให้สำเร็จ การจัดการปัญหาเรื่องนี้มีความสลับซับซ้อนเพราะไม่เพียงแต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐสมาชิก แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปเจรจากับทั้งประเทศที่สามและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ซึ่งในทุกๆ การแก้ไขล้วนต่างมีความท้าทายเป็นของตนเอง⁶

สำหรับงานวรรณกรรมกลุ่มที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสหภาพยุโรปและสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาชาวแอฟริกันลักลอบอพยพไปยังทวีปยุโรปในปัจจุบัน โดยงานของแมทเทีย โตอัลโด เรื่อง *Don't Close Borders, Manage Them: How To Improve Eu Policy On Migration Through Libya* ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสหภาพยุโรปในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง⁷ ขณะที่งานของแครอลีน วานจิกู ก็ฮาโต้ เรื่อง *The 'containment Compact': The Eu Migration 'crisis' And African Complicity In Migration Management* สรุปแนวโน้มสำคัญและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเคลื่อนย้ายในทวีปแอฟริกาทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยให้เหตุผลว่าแรง

⁵ วรรณภา สิริระศิริ, "วิกฤตการณ์ผู้ลี้ภัยในยุโรป: ความท้าทายต่อกฎหมายระหว่างประเทศและบูรณาการของสหภาพยุโรป," วารสารยุโรปศึกษา ปีที่ 25 2 (2019).

⁶ ภาวิช อครเปรมากูน, "บทบาทของสหภาพยุโรปและความรับผิดชอบต่อการจัดการปัญหาผู้อพยพ ในช่วง 2015-ปัจจุบัน," วารสารยุโรปศึกษา 25, no. 1 (2019).

⁷ Mattia Toaldo, "Don't close borders, manage them: how to improve EU policy on migration through Libya.," *European Council on Foreign Relations* (2017).

ขับเคลื่อนพื้นฐานของการย้ายถิ่น มาจากโครงสร้างทางประชากรของทวีปแอฟริกาที่มีเยาวชนจำนวนมาก และความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ระหว่างทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา⁸

ขณะเดียวกันงานของโฆเซ่ มานูเอล กิเมเนซ โกเมซ, ยาบิบัล เอ็ม. วัลเล และยิตาเกซุ ซิวดู เซอร์กาเว เรื่อง *Trends in African Migration to Europe* สรุปว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปนอกเหนือจากปัญหาทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากปัญหาความมั่นคงทางสังคมและมนุษย์ อาทิ สงครามกลางเมือง ปัญหาโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างทางชาติพันธุ์และศาสนา ความเหลื่อมล้ำทางการเมือง สถาบันและสังคม นอกจากนี้ ยังประเมินว่าทวีปยุโรปยังเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของผู้อพยพชาวแอฟริกัน เนื่องจากทวีปแอฟริกาและทวีปยุโรปมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์จากการเป็นอดีตเจ้าอาณานิคม และความใกล้ชิดทางภูมิรัฐศาสตร์⁹

วรรณกรรมกลุ่มสุดท้ายชี้ให้เห็นว่าการจัดการผู้ลี้ภัยอพยพชาวแอฟริกันของสหภาพยุโรปในปัจจุบันยังมีความบกพร่องและให้ข้อเสนอแนะอย่างชัดเจน โดยโตอัลโดเสนอแนะว่าสหภาพยุโรปไม่ควรใช้มาตรการปิดพรมแดนเพื่อสกัดกั้นผู้อพยพอย่างเข้มงวด และจำเป็นต้องบริหารจัดการการเคลื่อนย้ายของผู้อพยพให้มีระบบ เพื่อสามารถควบคุมได้มากขึ้น มากกว่าการลดจำนวนผู้อพยพให้เป็นศูนย์ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีการเปิดช่องทางการย้ายถิ่นฐานอย่างถูกกฎหมายมากขึ้น เพื่อลดจำนวนการเคลื่อนย้ายที่ผิดปกติหรือผิดกฎหมาย รวมทั้งการร่างข้อตกลงด้านการเดินทางที่ทำให้แรงงานอพยพสามารถเดินทางกลับเข้าไปยังทวีปยุโรปได้อีกครั้ง ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปยังต้องกำหนดมาตรการการรับผู้ลี้ภัยอย่างปลอดภัยและรวดเร็วและเคารพต่อหลักนิติธรรมและสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนความช่วยเหลือในการส่งเสริมความเข้มแข็งบริเวณพรมแดนลิเบีย และสนับสนุนทางเศรษฐกิจแก่ลิเบีย ซึ่งเป็นประเทศต้นทาง เพื่อให้ชาวแอฟริกันสามารถดำรงชีพในประเทศตนเองได้โดยไม่ต้องเสี่ยงชีวิตลี้ภัยเดินทางเข้าทวีปยุโรป¹⁰

สอดคล้องกับงานของกีฮาโต ชี้ให้เห็นว่านโยบายลดจำนวนผู้อพยพไม่สามารถป้องกันความต้องการย้ายถิ่นฐานได้ และเสนอให้ทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกากำหนดข้อตกลงเชิงนโยบาย

⁸ Caroline Kihato, "The 'Containment Compact': The EU Migration 'Crisis' and African Complicity in Migration Management," *South African Institute Of International Affairs* (2018).

⁹ José-Manuel Giménez-Gómez, Yabibal M Walle, and Yitagesu Zewdu Zergawu, "Trends in African migration to Europe: Drivers beyond economic motivations," *Journal of Conflict Resolution* 63, no. 8 (2019).

¹⁰ Toaldo, "Don't close borders, manage them: how to improve EU policy on migration through Libya.."

เกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานร่วมกัน¹¹ เช่นเดียวกับงานของอัสมีตา ปาร์โชแตม เรื่อง *Valletta 2015 To Abidjan 2017: Recent Trends In Au-Eu Migration Relations*¹² ที่ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปและสหภาพแอฟริกา โดยทั้งสองฝ่ายควรร่วมกันหาหรืออย่างตรงไปตรงมาในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการย้ายถิ่นฐานในระยะยาวอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดกระบวนการโยกย้ายถิ่นฐานไปยังทวีปยุโรปอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วยการพิจารณาจากโอกาสในการจ้างงานและการศึกษา พร้อมกำหนดแผนปฏิบัติที่มีกรอบเวลาโดยละเอียด ด้านฝ่ายประเทศในทวีปแอฟริกาควรฝึกทักษะตลาดแรงงานของตนเพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนทักษะร่วมกับประเทศในทวีปยุโรปได้ โดยให้จัดตั้งโครงการแลกเปลี่ยนแรงงาน โดยพิจารณาจากปัญหาการขาดแคลนทักษะในทวีปแอฟริกาและทวีปยุโรป

นอกจากนี้ งานของแอนดรูว์ เลบอวิช เรื่อง *Bringing The Desert Together: How To Advance Sahel-Maghreb Integration* ยังสนับสนุนการบูรณาการร่วมกันของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา ทั้งการพัฒนากรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการย้ายถิ่นฐานร่วมกัน การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชาวแอฟริกันหาช่องทางการทำงานในประเทศได้มากขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมการค้าระดับท้องถิ่น และการบูรณาการด้านการเงินการธนาคารในภูมิภาค โดยแนวทางดังกล่าวจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในทวีปแอฟริกาอย่างรอบด้าน และลดการพึ่งพาการส่งออกด้านพลังงาน (โดยเฉพาะแอลจีเรียและลิเบีย)¹³

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จะพบว่างานวิจัยเน้นอธิบายสาเหตุปัญหา และการเข้าจัดการปัญหาของสหภาพยุโรป รวมถึงความล้มเหลวในการจัดการปัญหาวิกฤตผู้ลี้ภัยปี 2015 นอกจากนี้ ยังอธิบายในลักษณะภาพรวมไม่ได้เจาะจงที่เส้นทางใดเส้นทางหนึ่ง โดยผู้วิจัยเชื่อว่างานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจสถานการณ์การลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรป และอุปสรรคในการจัดการปัญหาภายใต้บริบทในประเทศ ภูมิภาค และโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ซึ่งเป็นเส้นทางที่ชาวแอฟริกันนิยมใช้มากที่สุด

¹¹ Kihato, "The 'Containment Compact': The EU Migration 'Crisis' and African Complicity in Migration Management."

¹² Asmita Parshotam, "Valletta 2015 to Abidjan 2017: recent trends in AU-EU Migration Relations," *SAIIA Policy Briefing* 168 (2017).

¹³ Andrew Lebovich, "Bringing the Desert Together: How to Advance Sahel-Maghreb Integration," *European Council on Foreign Relations* (2017).

1.5 กรอบการวิเคราะห์

งานวิจัยฉบับนี้ จะอธิบายโดยใช้แนวคิดระบอบระหว่างประเทศ (International Regime) ภายใต้ทฤษฎีเสรีนิยมใหม่เชิงสถาบัน Neoliberal Institutionalism (NI) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากกรอบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันหรือขึ้นต่อกันและกัน (Interdependence) และสถาบันระหว่างประเทศ (Institutionalism) โดยเน้นเรื่องความร่วมมือระหว่างรัฐในการแก้ไขปัญหา หรือความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน เนื่องจากรัฐมีความสัมพันธ์ข้ามพรมแดน ขึ้นต่อกันและกัน ไม่ได้โดดเดี่ยว และไม่มีใครเป็นผู้คุมกฎเกณฑ์ รัฐมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลาในสภาวะอนาธิปไตย และรัฐที่มีพรมแดนติดกันหรืออยู่ใกล้กันมักจะเจอปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยทฤษฎีเสรีนิยมใหม่เชิงสถาบันจะให้ความสำคัญกับระบอบระหว่างประเทศ ในฐานะที่เป็นกลไกที่ทำให้เกิดสถาบันหรือตัวกลางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน และเป็นพื้นที่ในการติดต่อประสานงาน วางกติกา หรือกฎหมายเพื่อมาจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยนักคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับระบอบระหว่างประเทศที่สำคัญคือสตีเฟน คราสเนอร์ ให้นิยามว่าระบอบระหว่างประเทศประกอบด้วยชุดของหลักการ บรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ และกระบวนการตัดสินใจ อยู่บนพื้นฐานการมีความคาดหวังร่วมกัน ในประเด็นที่กำหนดให้เป็นปัญหาหรือข้อห่วงกังวลร่วมกัน¹⁴

ขณะที่โรเบิร์ต โคเฮน และโจเซฟ ไนย์ อธิบายในผลงาน *Power and Interdependence* ซึ่งถูกเถียงทำท้าทายทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ อธิบายแนวคิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นแนวทางทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ โดยเชื่อว่าในสภาวะที่รัฐเป็นตัวแสดงในการดำเนินความสัมพันธ์ในเวทีระหว่างประเทศซึ่งอยู่ในภาวะอนาธิปไตย (Anarchy) คือการไม่มีรัฐใดอยู่เหนือกว่า ดำเนินกิจกรรมได้อย่างอิสระและเป็นที่ยอมรับของกันและกัน แต่สามารถร่วมมือกันได้ โดยการดำเนินการภายใต้สถาบันระหว่างประเทศและระบอบระหว่างประเทศจะส่งเสริมให้ความร่วมมือนั้นประสบความสำเร็จ¹⁵ ขณะที่ ผลงาน *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy* ของ Keohane อธิบายเพิ่มเติมโดยให้ความสำคัญกับระบอบระหว่างประเทศ ว่ารัฐมีเป้าหมายแสวงหาผลประโยชน์ของตน โดยผ่านการตกลงร่วมกันภายใต้สถาบันระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความร่วมมือและนำไปสู่การได้รับผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายบนพื้นฐานต่างตอบแทนและ

¹⁴ Stephen D. Krasner, "Structural Causes and Regime Consequences: Regimes as Intervening Variables in International Regimes" (Stephen D. Krasner ed., 1985).

¹⁵ Robert O Keohane and Joseph S Nye Jr, "Power and interdependence," *Survival* 15, no. 4 (1973).

แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (Reciprocity) ระบอบระหว่างประเทศยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน¹⁶

โจเซฟ กริโก และจอห์น อิกเนเบอร์รี อธิบายในผลงาน *State Power and World Markets*¹⁷ ถึงสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการกำกับดูแลระดับโลก และแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างรัฐ โดยหากแต่ละประเทศต้องจัดการกับปัญหาอย่างเป็นอิสระด้วยตนเอง อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งหรือนำไปสู่สงครามได้ นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายในการจัดการปัญหามากยิ่งขึ้นด้วย โดยกริโกและอิกเนเบอร์รี มองว่าการดำเนินการและการตกลงร่วมกันของสมาชิกในสถาบันจะช่วยลดความไม่แน่นอน ลดต้นทุนการทำธุรกรรม และช่วยแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดังนั้นประเทศสมาชิกจึงควรพึ่งพาสถาบันระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา

ผู้วิจัยนำทฤษฎีเสรีนิยมใหม่เชิงสถาบัน และแนวคิดระบอบระหว่างประเทศมาอธิบายบทบาทของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาผู้อพยพจากทวีปแอฟริกา ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นกระบวนการของการเคลื่อนที่ หรือชุดของกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มสภาพคล่องและการไหลของผู้คน วัตถุ สถานที่ และข้อมูลในหลายทิศทางที่เพิ่มขึ้นตลอดจนโครงสร้างที่พวกเขาพบและสร้างขึ้นซึ่งเป็นอุปสรรคหรือเร่งกระแสเหล่านั้น¹⁸ โดยโลกมีการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม และอื่น ๆ ทำให้ช่วยทำลายอุปสรรคที่ขัดขวางกระบวนการสิ้นไหลของผู้คน วัตถุ สถานที่ และข้อมูล มีการเข้าถึงข้อมูลชุดเดียวกันโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ การเดินทางที่ง่ายและรวดเร็วมากกว่าเดิมส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายของผู้คนและวัตถุได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม โลกาภิวัตน์ยังส่งเสริมให้เกิดปรากฏการณ์ปัญหาข้ามชาติด้วย โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบอพยพ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานจนเป็นวิกฤตในปัจจุบัน ทำให้ประเทศใดประเทศหนึ่งในทวีปยุโรปไม่สามารถจัดการได้เพียงประเทศเดียว จึงมีความจำเป็นที่มีความร่วมมือในระดับสถาบันหรือให้สหภาพยุโรปในฐานะเป็นองค์กรสถาบันแบบเหนือรัฐ (Supranational Institution) เข้ามาจัดระเบียบเพื่อจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งกลไกของสหภาพยุโรปเปรียบเสมือนเป็นระบอบระหว่างประเทศที่เป็นพื้นที่ให้รัฐสมาชิกเข้ามาตัดสินใจ กำหนดกฎเกณฑ์กติกา และแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาค้ามชาติดังกล่าว

¹⁶ Robert O Keohane, *After hegemony: Cooperation and discord in the world political economy* (Princeton university press, 2005).

¹⁷ Joseph M Grieco and G John Ikenberry, "State power and world markets: The international political economy," (No Title) (2003).

¹⁸ George Ritzer and Paul Dean, *Globalization: the essentials* (John Wiley & Sons, 2019).

1.6 ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย สารนิพนธ์นี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

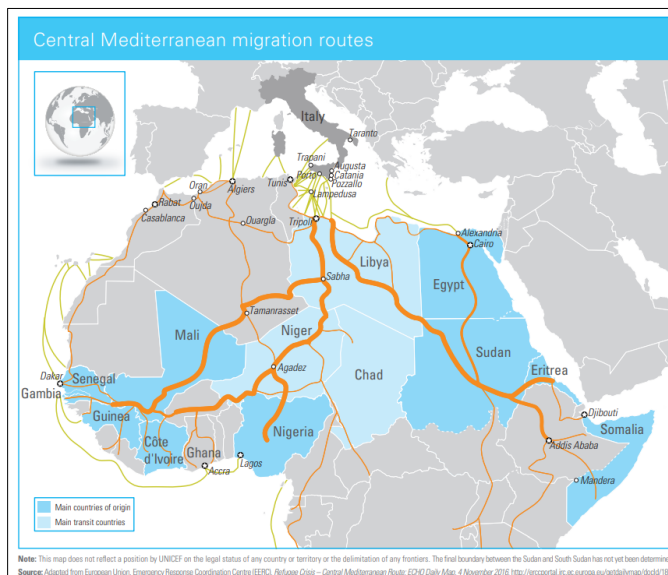
1.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary sources) ได้แก่ แลงการณ สุนทรพจน์ การปราศรัยของสหภาพยุโรปและสหภาพแอฟริกา รวมทั้งของรัฐบาลและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายหรือทิศทางการจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยอพยพชาวแอฟริกัน ทั้งประเทศในทวีปแอฟริกา และประเทศในทวีปยุโรป นอกจากนี้ ยังจะศึกษาจากเอกสารทางการที่สำคัญ เช่น กฎหมาย ระเบียบ แผนงาน รายงานการประชุม ตลอดจนแนวนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น หนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลทางสถิติ เว็บไซต์ และข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของสหภาพยุโรปต่อการจัดการปัญหาผู้ลี้ภัยอพยพชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรป

โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลและเอกสารทั้งสองประเภทข้างต้นมาศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาการลี้ภัยอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง ในห้วงปี 2017-ปัจจุบัน ตลอดจนประเมินผลการดำเนินการของสหภาพยุโรปว่ากลไกหรือกรอบความร่วมมือต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาอย่างน้อยเพียงใด

ส่วนที่ 2 การลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันมายังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียน

ตอนกลาง

ภาพที่ 1 แผนที่การอพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง

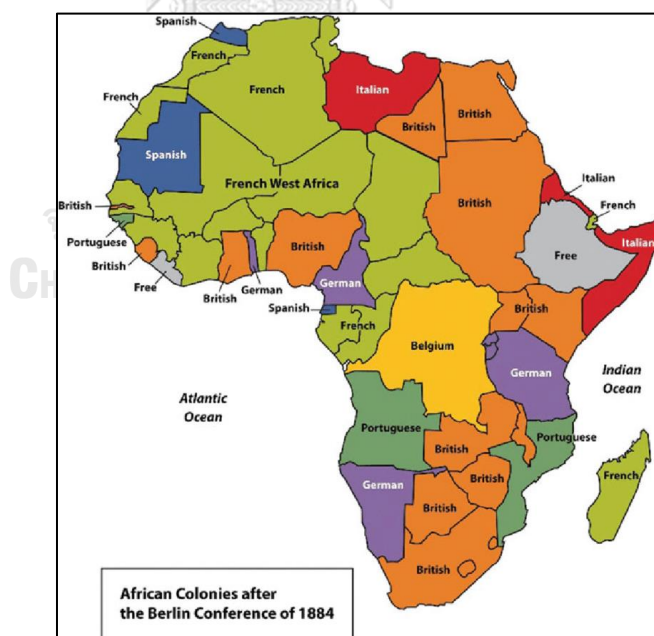
เส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางเป็นเส้นทางจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเหนือ อาทิ ตูนิเซีย อียิปต์ แอลจีเรีย และลิเบีย ซึ่งปัจจุบันลิเบียเป็นประเทศต้นทางหลัก โดยมีทั้งชาวลิเบียและชาวแอฟริกันประเทศอื่นที่ใช้ลิเบียเป็นประเทศทางผ่านเพื่อข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปยังชายฝั่งอิตาลี และบางส่วนมีจุดหมายปลายทางไปยังมอลตา

สหภาพยุโรปเริ่มตระหนักถึงปัญหาผู้อพยพมากขึ้นหลังจากเริ่มมีผู้ขอลี้ภัยไปยังทวีปยุโรปจากทั่วโลก โดยห้วงปี 1989-1994 มีผู้ขอลี้ภัยไปยังทวีปยุโรปประมาณปีละ 480,000 คน ซึ่งเฉพาะปี 1992 มีมากกว่า 600,000 คนทำให้สหภาพยุโรปจำเป็นต้องมีนโยบายเพื่อจัดการปัญหาดังกล่าวที่เป็นรูปธรรมและเป็นระบบมากขึ้น รวมถึงการบูรณาการความร่วมมือกับประเทศสมาชิก ส่วนปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางระหว่างปี 2014-2016 มีผู้อพยพไปยังทวีปยุโรปด้วยเส้นทางดังกล่าวมากกว่า 500,000 คน ทำให้ปัญหาวิกฤตผู้อพยพเป็นความท้าทายของสหภาพยุโรปอีกครั้งหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ย้ายถิ่นฐานครั้งแรก¹⁹ ทั้งนี้ ประเทศในทวีปยุโรปเป็นปลายทางที่สำคัญของผู้อพยพชาวแอฟริกันที่แสวงหาโอกาสในการทำงานและลี้ภัยจากปัญหาความมั่นคง ความยากจน การละเมิดสิทธิมนุษยชน ความขัดแย้ง และปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพ

¹⁹ Roderick Parkes, "Out of (and inside) Africa: migration routes and their impacts," (2017).

ภูมิภาคที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทำให้มีผู้พลัดถิ่นฐานภายในประเทศ (internally displaced people - IDPs) และพลัดถิ่นฐานไปยังประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคและประเทศนอกภูมิภาคจำนวนมาก

ปัจจัยต่อการเลือกจุดหมายปลายทางในการอพยพเข้าทวีปยุโรปของชาวแอฟริกัน ส่วนใหญ่จะพิจารณาจากการเป็นประเทศหน้าด่านที่มีพรมแดนติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยทางประวัติศาสตร์มาร่วมตัดสินใจด้วย คือประเทศในทวีปแอฟริกาจะนิยมเดินทางไปยังประเทศที่เคยเป็นเจ้าของอาณานิคม โดยจักรวรรดิยุโรปเข้าล่าอาณานิคมในทวีปแอฟริกาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 อ่างเหตุผลว่าการล่าอาณานิคมจะเป็นประโยชน์ต่อชาวแอฟริกัน อาทิ การส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การพัฒนาและสร้างความเจริญทางสังคม เศรษฐกิจ และศาสนาในทวีปแอฟริกา ขณะเดียวกันการล่าอาณานิคมของจักรวรรดิยุโรปแฝงวัตถุประสงค์เพื่อแสดงอำนาจแข่งขันกับประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ และแสวงหาผลประโยชน์ในทวีปแอฟริกา ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานทาส นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดความเหยียดเชื้อชาติและความไม่เท่าเทียมกัน โดยมีมุมมองว่าชาวยุโรปเป็นผู้ที่มีความเจริญเหนือกว่าชาวแอฟริกัน และเชื่อว่าชาวแอฟริกันไม่มีความสามารถในการปกครองตนเองได้ ทั้งนี้ การเข้าแข่งขันล่าอาณานิคมในทวีปแอฟริกาของจักรวรรดิยุโรปมีการแบ่งพื้นที่ยึดครองอย่างเป็นรูปธรรม หลังจากการประชุมที่เบอร์ลินเมื่อปี 1884²⁰

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงอาณานิคมในทวีปแอฟริกาหลังการประชุมที่เบอร์ลินปี 1884

²⁰ Joseph Cataliotti, "The Colonization of Africa." <https://study.com/learn/lesson/european-colonization-imperialism-africa.html#:~:text=France%20controlled%20most%20of%20West,and%20the%20Horn%20of%20Africa.>

ปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์และประวัติศาสตร์การล่าอาณานิคมมีความสอดคล้องกันกับจำนวนผู้อพยพชาวแอฟริกันที่เดินทางไปยังประเทศในทวีปยุโรป โดยประเทศที่รองรับผู้อพยพชาวแอฟริกันมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ฝรั่งเศส มีผู้อพยพชาวแอฟริกันประมาณ 3.11 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงปารีสและเมือง Lyon เดินทางมาจากแอลจีเรีย โมร็อกโก ตูนิเซีย เซเนกัล มาลี แคเมอรูน โกตดิวัวร์ และคองโก 2) สหราชอาณาจักร มีประมาณ 1.38 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงลอนดอน เมือง Birmingham และเมือง Manchester เดินทางมาจากยูกันดา กานา โซมาเลีย และเซียร์ราลีโอน 3) อิตาลี มีประมาณ 1.14 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงโรม เมืองมิลาน และเมืองเวนิซ เดินทางมาจากลิเบีย โมร็อกโก ตูนิเซีย อียิปต์ และแอลจีเรีย 4) สเปน มีประมาณ 1.12 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ที่เมืองบาร์เซโลนา และเมืองวาเลนเซีย เดินทางมาจากเซเนกัล แคเมอรูน และเอธิโอเปีย และ 5) เยอรมนี มีประมาณ 1 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงเบอร์ลิน เมืองมิวนิก และเมืองแฮมเบิร์ก เดินทางมาจากโมร็อกโก กานา ไนจีเรีย เซเนกัล อียิปต์ และแอลจีเรีย²¹

สำหรับการอพยพไปยังทวีปยุโรปมีเส้นทางการอพยพ 3 เส้นทางหลัก ได้แก่ เส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง เส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนทางตะวันตก และเส้นทางแอฟริกาตะวันตก โดยเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางเป็นเส้นทางที่ผู้อพยพนิยมใช้เป็นหลัก

Route	Central Mediterranean Route		Western Mediterranean Route		North-west Africa Maritime Route	
	Year 2021	Jan-Sept 2022	Year 2021	Jan-Sept 2022	Year 2021	Jan-Sept 2022
Departures	107,514	90,168	34,266	14,554	26,724	13,951
Disembarkations	52,905	33,148	15,329	5,069	3,682	1,432
Sea arrivals	54,609	58,494	18,937	9,424	23,042	12,519
Dead and missing	1,545	1,017	418	140	1,153	368

²¹ NewsNowGh, “5 European countries with more African immigrants,” accessed May 22, 2023, <https://newsnowgh.com/5-european-countries-with-more-african-immigrants/>

ตารางที่ 1 สถานการณ์การอพยพในเส้นทางต่าง ๆ ²²

2.1 สาเหตุของการลักลอบอพยพจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือไปยังทวีปยุโรป

ผู้อพยพตัดสินใจเดินทางท่ามกลางอันตรายด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน อีกทั้งทวีปยุโรปยังเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของผู้อพยพชาวแอฟริกัน เนื่องจากทั้งสองภูมิภาคมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทางประวัติศาสตร์และภูมิรัฐศาสตร์ นอกจากนี้ ความแตกต่างทางสังคมที่เห็นได้อย่างชัดเจนระหว่างทวีปยุโรปซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่ทวีปแอฟริกายังอยู่ในสถานะประเทศที่ยังไม่พัฒนาและกำลังพัฒนา ซึ่งมีโครงสร้างทางสังคม สถาบัน และวัฒนธรรม ล้วนเป็นปัจจัยขับเคลื่อนให้ชาวแอฟริกันต้องเดินทางแสวงหาความปลอดภัยและขอรับการคุ้มครอง โดยตัวชี้วัดระดับความมั่นคงของมนุษย์มีความสอดคล้องกับกระแสการย้ายถิ่นฐานจากทวีปแอฟริกาไปยังทวีปยุโรปอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนจากการเติบโตของรายได้ต่อหัวของทวีปยุโรปจะส่งผลให้มีกระแสผู้อพยพหลังไหลไปมากขึ้น ในขณะที่การเติบโตของรายได้ต่อหัวที่ประเทศต้นทางในทวีปแอฟริกาซึ่งผันผวนลงจากปัญหาทางการเมือง การละเมิดสิทธิมนุษยชน และความขัดแย้งอื่น ๆ ในประเทศ ส่งผลให้การอพยพย้ายถิ่นฐานออกจากทวีปแอฟริกาเพิ่มขึ้น²³

ปัจจัยด้านประชากรเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้เกิดการอพยพจากทวีปแอฟริกาไปยังทวีปยุโรปมากขึ้น โดยอัตราการเติบโตของประชากรในทวีปแอฟริกาขยายตัวอย่างรวดเร็ว คาดว่าจะมีจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรืออายุต่ำกว่า 25 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดในทวีปแอฟริกาภายในปี 2050²⁴ โดยปี 2023 ทวีปแอฟริกา มีประชากรรวม 1,439 ล้านคน (คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีกสองเท่าเป็น 2,500 ล้านคนภายในปี 2050) แม้ว่าจะมีจำนวนมากเป็นอันดับสองรองจากทวีปเอเชียที่มีประมาณ 4,757 ล้านคน²⁵ แต่อัตราการเติบโตของประชากรในทวีปแอฟริการะหว่างปี 1995 ถึง 2017 อยู่ที่ 2.6% ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมากที่สุดเมื่อเทียบกับทวีปอื่น โดยมากกว่าสองเท่าของอัตราการเติบโตของประชากรโลก ซึ่งอยู่ที่ 1.3% และมากกว่าสองเท่าของอัตราการเติบโตของประชากรในทวีปเอเชีย ซึ่งอยู่ที่ 1.2% ทั้งนี้ การที่ประชากรในทวีปแอฟริกาขยายตัวอย่างรวดเร็ว

²² United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), "Western and Central Mediterranean situation," (April 13, 2023). <https://shorturl.at/zP036>.

²³ José-Manuel Giménez-Gómez, Yabibal M. Walle and Yitagesu Zewdu Zergawu, "Trends in African Migration to Europe in The Journal of Conflict Resolution," (Sage Publications, 2019).

²⁴ Teresa Nogueira Pinto, "The EU's imperfect choices on migration from Africa," accessed May 23, 2023, <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-africa-migration/>

²⁵ Worldometer, "World Population," accessed May 23, 2023, <https://www.worldometers.info/world-population/>

สวนทางกับการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่สามารถรองรับภาคแรงงานของชาวแอฟริกันได้ จนผลักดันให้เกิดการย้ายถิ่นฐานออกจากประเทศ โดยเฉพาะไปยังทวีปยุโรปที่เป็นสังคมแห่งผู้สูงอายุและขาดแคลนแรงงาน โดยมีอัตราการเติบโตของประชากรต่ำ อยู่ที่ 0.39%²⁶

หนึ่งในปัญหาผู้อพยพเข้าประเทศในทวีปยุโรป คือ ผู้อพยพเพื่อลี้ภัยปัญหาทางการเมือง เนื่องจากนโยบายด้านมนุษยธรรมของประเทศในทวีปยุโรปส่วนใหญ่เอื้อต่อการดำรงชีพตามมาตรฐานที่ดี และข้อตกลงเชงเกนที่ยกเลิกพรมแดนระหว่างประเทศในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ทำให้การเดินทางไปสู่ประเทศอื่น ๆ ทำได้โดยง่าย ส่งผลให้จัดการปัญหาการเข้าเมืองผิดกฎหมายได้ยากขึ้น ถ้าการควบคุมบริเวณพรมแดนด้านนอกไม่ดีพอ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้มีผู้อาศัยช่องว่างของกฎระเบียบดังกล่าวในการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายด้วย

ปัญหาความไม่มั่นคงในภูมิภาคแอฟริกาเหนือเป็นแรงขับเคลื่อนให้ชาวแอฟริกันเดินทางออกนอกประเทศ โดยประเทศที่ประสบปัญหาด้านความมั่นคงที่โดดเด่น ได้แก่ อียิปต์ประสบปัญหาการก่อการร้ายจากกลุ่ม Islamic State (IS) กลุ่ม Hasm กลุ่มติดอาวุธ Ansar Bait al-Maqdis (ABM) ปัจจุบันรู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า Wilayah Sinai และกลุ่ม Afnad Misr (Soldiers of Egypt) โดยพื้นที่เคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายที่สำคัญอยู่บริเวณทางเหนือของคาบสมุทรไซนายของอียิปต์ นับตั้งแต่เหตุการณ์อาหรับสปริงโค่นล้มอดีตประธานาธิบดีฮอสนี มุบารัค เมื่อปี 2011 และเพิ่มความรุนแรงขึ้นหลังจากการรัฐประหารโค่นล้มประธานาธิบดีมูฮัมหมัด มุรซี เมื่อปี 2013²⁷ ขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองของอียิปต์ค่อนข้างจะมีเสถียรภาพ เนื่องจากรัฐบาลภายใต้ประธานาธิบดีอับดุลฟัตตาห์ อัสซีซี ประสบความสำเร็จในการควบคุมอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จ สามารถควบคุมการประท้วงและปราบปรามฝ่ายค้านอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตาม ยังมีเหตุประท้วงต่อต้านรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่พอใจการบริหารงานของรัฐบาลที่มีความเผด็จการ คอร์รัปชัน และไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้

ลิเบียประสบปัญหาความไร้เสถียรภาพทางการเมืองและความไม่มั่นคงนับตั้งแต่เหตุการณ์อาหรับสปริงโค่นล้มพันเอกมูอัมมาร์ กัดดาฟี ผู้นำเผด็จการของลิเบียเมื่อปี 2011 ทำให้เกิดความแตกแยกเป็นกลุ่มการเมืองและกองกำลังติดอาวุธหลายกลุ่ม ที่สำคัญ คือ ฝ่ายรัฐบาลลิเบีย (Government of

²⁶ Teresa Nogueira Pinto, "The EU's imperfect choices on migration from Africa," (May 23, 2023).

<https://www.gisreportsonline.com/r/eu-africa-migration/>.

²⁷ IHS Markit, "Country/Territory Report – Egypt," (2022).

National Accord-GNA) และกลุ่ม Libyan National Army (LNA) โดยสถานการณ์ความขัดแย้งในลิเบียทวีความรุนแรงขึ้นหลังจากกลุ่ม LNA เคลื่อนกำลังจากฐานที่มั่นทางตะวันออกเฉียงใต้เพื่อจะยึดกรุงตริโปลีจากฝ่าย GNA เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2019 ก่อนจะมีการหยุดยิงเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2020 และในปัจจุบันยังอยู่ในกระบวนการเตรียมความพร้อมในการจัดการเลือกตั้ง แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะจัดการเลือกตั้งได้สำเร็จ โดยเฉพาะปัจจุบันที่ลิเบียมีนายกรัฐมนตรีสองคน แข่งขันอิทธิพลและดูแลฐานที่มั่นทางตะวันออกเฉียงและตะวันตกของประเทศ²⁸ นอกจากนี้ ลิเบียยังประสบปัญหาการก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะฮ์ และกลุ่ม IS

ตูนิเซีย เป็นประเทศแรกที่เกิดเหตุการฉ้อราษฎร์บังหลวง โคนล้มประธานาธิบดี Ben Ali โดยหลังเหตุการณ์การฉ้อราษฎร์บังหลวง ตูนิเซียนับว่ามีความมั่นคงทางการเมืองภายในประเทศ แม้ว่ารัฐบาลเผชิญความท้าทายจากปัญหาการว่างงานสูง ความยากจน ความไม่มั่นคงทางอาหาร และการคอร์รัปชัน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลของประธานาธิบดี Kais Saied ครองอำนาจตั้งแต่ปี 2019 กำลังเผชิญแรงต่อต้านจากภายในประเทศ โดยเฉพาะหลังจากความพยายามเพิ่มอำนาจให้ตำแหน่งประธานาธิบดี โดยทำการยึดอำนาจเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2021 ด้วยการสั่งปลดนาย Hichem Mechichi นายกรัฐมนตรีของตูนิเซีย และสั่งระงับอำนาจรัฐสภา ทำให้พรรคฝ่ายค้านและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกล่าวหาว่ามาตรการดังกล่าวขัดขวางหลักการประชาธิปไตยและเป็นการสร้างการปกครองระบอบเผด็จการ โดยประธานาธิบดี Saied ตอบโต้ด้วยการประณามว่าเป็นความพยายามทำรัฐประหารและทรยศต่อประเทศ รวมทั้งประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2022 นอกจากนี้ ประธานาธิบดี Saied ยังจัดการลงประชามติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ คลอบคลุมการร่างระเบียบให้อำนาจประธานาธิบดีตูนิเซียเพิ่มขึ้น ประชาชนและพรรคฝ่ายค้านส่วนใหญ่คิดว่ามาตรการลงประชามติ แต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ยังได้รับการรับรองแม้ว่ามีผู้ออกมาใช้สิทธิลงประชามติเพียง 30.5% ความพยายามควบคุมอำนาจเบ็ดเสร็จของประธานาธิบดี Saied ทำให้ชาวตูนิเซียไม่พอใจรัฐบาลมากขึ้น เกิดเป็นปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง เริ่มมีการประท้วงทางการเมืองเรียกร้องให้ประธานาธิบดีลาออกจากตำแหน่งมากขึ้น โดยประท้วงว่ารัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาการว่างงานสูง ภาวะเงินเฟ้อ การขาดแคลนสินค้า และความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม²⁹

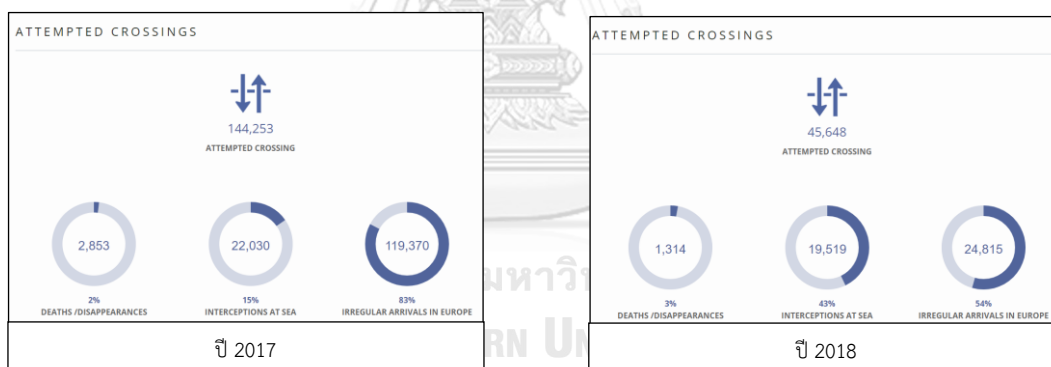
²⁸ IHS Markit, "Country/Territory Report – Libya," (2022).

²⁹ Crisis24, "Tunisia Country Report," (May 15, 2023). <https://crisis24.garda.com/insights-intelligence/intelligence/country-reports/tunisia>

แอลจีเรียเผชิญปัญหาการก่อการร้ายมาตั้งแต่สงครามกลางเมืองในปี 1992-2002 จากกลุ่ม al-Qa'ida in the Islamic Maghreb (AQIM) กลุ่ม IS และกลุ่ม al-Mulathamun Battalion ส่วนปัญหาความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ ได้แก่ การคอร์รัปชัน และการว่างงานสูง ทำให้เกิดการปะทุความไม่สงบทางเศรษฐกิจและสังคมบ่อยครั้ง โดยการประท้วงครั้งใหญ่เมื่อปี 2019 นำไปสู่การลาออกของอดีตนายกรัฐมนตรี Abdelaziz Bouteflika แม้มีการจัดการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่แล้วเมื่อเดือนธันวาคม 2019 แต่สถานการณ์ทางการเมืองแอลจีเรียยังคงมีความไม่แน่นอน เพราะยังมีปัญหาความไม่พอใจระบบการปกครองของรัฐบาล ที่กองทัพมีอำนาจเหนือการเมืองและเศรษฐกิจ รัฐบาลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและการว่างงาน ทำให้กลายเป็นประเด็นที่ชาวแอลจีเรียนำมาใช้โจมตีรัฐบาลและก่อเหตุประท้วงอย่างต่อเนื่อง³⁰

2.2 สถานการณ์การลักลอบอพยพจากภูมิภาคแอฟริกาเหนือไปยังทวีปยุโรปในห้วงปี 2017-2022

ในห้วงปี 2017 - 2022 มีผู้พยายามลักลอบอพยพไปยังทวีปยุโรปในเส้นทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางรวม 570,887 คน ถูกสกัดกั้นได้ในทะเลและส่งกลับไปยังลิเบียจำนวน 192,073 คน หรือ 34% และเสียชีวิตหรือสูญหาย 9,351 คน³¹

³⁰ Crisis24, "Algeria Country Report," accessed May 15, 2023, <https://crisis24.garda.com/insights-intelligence/intelligence/country-reports/algeria>

³¹ Missing Migrants Project by International Organization for Migration (IOM), "Migration recorded in Central Mediterranean (2017-2022)," (April 13, 2023). <https://shorturl.at/fpMT0>.

ภาพที่ 3 – 8 จำนวนผู้อพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางในห้วงปี 2017-2022

จากรูปภาพแสดงสถิติจำนวนผู้อพยพในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าในระยะเวลา 6 ปี หรือระหว่างปี 2017-2022 มีความพยายามลักลอบเดินทางเข้าทวีปยุโรปมากที่สุดในปี 2022 โดยมีผู้อพยพพยายามข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนจำนวน 163,474 คน ถูกสกัดกั้นได้ในทะเลและส่งกลับไปยังลิเบียจำนวน 56,515 คน หรือ 35% เสียชีวิตหรือสูญหาย 1,385 คน ซึ่งเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางเป็นเส้นทางอพยพที่อันตรายที่สุดในโลก โดย Missing Migrants Project รายงานว่ามีจำนวนผู้เสียชีวิตและสูญหายมากกว่า 17,000 คนตั้งแต่ปี 2014³²

สาเหตุการเสียชีวิตหรือสูญหายส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะอุบัติเหตุเรือล่มกลางทะเลจากสภาพเรือที่ไม่มีความปลอดภัย สภาพอากาศและคลื่นลมในทะเล ส่วนสาเหตุอื่น เช่น การขาดแคลนน้ำและอาหาร การถูกทำร้ายร่างกาย อากาศเจ็บป่วยระหว่างเดินทาง และอุบัติเหตุทางรถขณะเดินทางไปยังท่าเรือ นอกจากนี้ ผู้อพยพยังถูกละเมิดมนุษยชนอย่างกว้างขวางจากความพยายามสกัดกั้น

³² Missing Migrants Project by International Organization for Migration (IOM), "Overview of migrant deaths in the Mediterranean," (April 13, 2023). <https://shorturl.at/eADL0>.

การอพยพไปยังทวีปยุโรปอย่างผิดกฎหมาย โดยปรากฏข่าวสารว่ากระบวนการส่งกลับมายังประเทศต้นทางถูกปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมถึงการที่เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในทะเลก่อนส่งกลับไปยังลิเบีย นั้น อาจไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุด เนื่องจากลิเบียไม่ใช่สถานที่ปลอดภัยต่อผู้อพยพ อีกทั้งยังมีรายงานว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลปลายทางเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้อพยพด้วยเช่นกัน เช่น การใช้ความรุนแรงของกองทัพเรืออิตาลีในขณะที่กำลังพิสูจน์ตัวตนผู้อพยพกลางทะเล และหลังจากเดินทางมาถึงอิตาลี³³

ขบวนการค้ามนุษย์กลายเป็นปัญหาสำคัญของประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง การอพยพ โดยกลุ่มค้ามนุษย์ส่วนใหญ่มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มติดอาวุธและกลุ่มก่อการร้ายในประเทศที่แสวงประโยชน์จากเหยื่อทั้งในและต่างประเทศ กลุ่มเป้าหมายที่เสี่ยงอย่างยิ่งในการตกเป็นเหยื่อค้ามนุษย์และเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ กลุ่มผู้หญิงและเด็ก ผู้เร่ร่อนหรือผู้ย้ายถิ่นฐานที่ไม่มีเอกสาร และผู้ที่ต้องการเงินทุนในการเดินทางไปยังทวีปยุโรป ซึ่งจำเป็นต้องหาช่องทางในการทำงานอย่างผิดกฎหมายและค่าประเวณี ขณะที่ภาครัฐไม่มีความสามารถในการจัดการปัญหาดังกล่าว ทำให้ขบวนการค้ามนุษย์ยังคงเคลื่อนไหวต่อเนื่อง โดยประเทศต้นทางการอพยพอย่างลิเบียเผชิญปัญหาการค้ามนุษย์อย่างมาก โดยปี 2021 คาดว่ามีผู้อพยพอย่างน้อย 610,128 คน และผู้ขอลี้ภัย 41,000 คนในลิเบีย ทางกรมสามารถสกัดกั้นและส่งผู้อพยพกลับลิเบียจำนวน 32,425 คน เพิ่มขึ้น 173% เมื่อเทียบกับปี 2023 ซึ่งมี 11,891 คน ส่วนใหญ่มาจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก กลุ่มค้ามนุษย์จัดหางานให้แก่ผู้อพยพที่ไม่มีเอกสารเพื่อเข้าทำงานในภาคเกษตรกรรม การก่อสร้าง และงานบ้าน รวมทั้งแสวงหากำไรจากผู้อพยพในการอำนวยความสะดวกในการลักลอบเข้าเมืองและการอพยพข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปยังทวีปยุโรป โดยปัญหาการปิดพรมแดนเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้การเดินทางข้ามประเทศไปยังลิเบียมีความยากลำบากมากขึ้น มีรายงานว่าผู้อพยพต้องจ่ายค่าลักลอบเข้าลิเบียให้แก่ขบวนการค้ามนุษย์ แต่เมื่อเดินทางข้ามพรมแดนลิเบียแล้ว กลับถูกทอดทิ้งในทะเลทราย และเกิดเหตุการณ์รุนแรง การล่องละเมิดทางเพศ และบังคับใช้แรงงาน³⁴

³³ Paolo Cuttitta, "The Central Mediterranean border as a humanitarian space," in *Global Perspectives on Humanitarianism: When human welfare meets the political and security agendas* (Danish Institute for International Studies (DIIS), 2019).

³⁴ U.S. Department of state, "2022 Trafficking in Persons Report: Libya," (May 25, 2023). <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/libya/>

ส่วนที่ 3 การดำเนินการของสหภาพยุโรปในการจัดการปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันมายังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลาง

ปัญหาการลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันมายังทวีปยุโรปกลายเป็นปัญหาที่ประเทศในทวีปยุโรปได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งประเทศที่เป็นหน้าด่านรับผู้อพยพโดยตรงจากการมีพรมแดนติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และประเทศในทวีปยุโรปอื่น ๆ ที่เป็นปลายทางในการย้ายถิ่นฐานภายในภูมิภาคต่อไป โดยการอพยพทางเรือในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางมีต้นทางจากลิเบียและประเทศในทวีปแอฟริกาเหนืออื่น ๆ ข้ามทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปยังอิตาลีและมอลตา เป็นประเด็นที่สหภาพยุโรปห่วงกังวลมากกว่าสิบปี และยิ่งให้ความสำคัญมากขึ้นหลังจากพบจำนวนผู้ลักลอบอพยพได้สำเร็จและผู้เสียชีวิตในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2014 และการที่มีผู้อพยพและผู้ลี้ภัยชาวแอฟริกันเดินทางมาอิตาลีเพิ่มขึ้น กลายเป็นประเทศปลายทางหลักแทนกรีซตั้งแต่ปี 2016 ซึ่งเคยเป็นประเทศรับผู้อพยพชาวซีเรียและชาวอัฟกัน ทำให้สหภาพยุโรปริเริ่มนโยบายรับมือเกี่ยวกับผู้อพยพทางเรือมายังอิตาลีหลายด้าน มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาและการป้องกัน แต่สิ่งสำคัญคือการจัดการการย้ายถิ่นฐาน การควบคุมชายแดน และการต่อต้านการลักลอบค้ามนุษย์³⁵

การที่ปัญหาผู้อพยพเป็นปัญหาด้านความมั่นคงที่หลายประเทศได้รับผลกระทบร่วมกัน จึงทำให้สหภาพยุโรปมีบทบาทสำคัญในการเป็นเวทีกลางในการออกแบบกลไกหรือกฎเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพ โดยนโยบายการจัดการปัญหาผู้อพยพที่สำคัญ ได้แก่ การออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอย่างครอบคลุม ทั้งการกำหนดขอบเขตอำนาจในการรับผิดชอบ การออกแบบกลไกในการเฝ้าอำนวยความสะดวกในการจัดการปัญหาร่วมกัน การสร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการลี้ภัยในสหภาพยุโรป รวมถึงการทบทวนกฎระเบียบการจัดการปัญหาอย่างสม่ำเสมอ ว่ามีความท้าทาย ข้อจำกัดจากปัจจัยภายในและภายนอกอย่างไร เพื่อหาแนวทางการปฏิรูปหรือแก้ไขกฎเกณฑ์ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

นอกจากนี้ สหภาพยุโรปยังประสานงานกับตัวแสดงอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นปัญหาข้ามชาติที่มีตัวแสดงเกี่ยวข้องนอกเหนือจากประเทศสมาชิกในทวีปยุโรป จึงมีความจำเป็นการทำงานแบบบูรณาการกับตัวแสดงนอกภูมิภาค ที่สำคัญคือการเข้าไปให้ความช่วยเหลือประเทศต้นทางในทวีปแอฟริกา การจัดตั้งกองทุนในการสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผู้อพยพ และร่วมกำหนด

³⁵ Ninna Nyberg Sørensen, Nauja Kleist and, and Hans Lucht, *Europe and the refugee situation: Human Security Implications* (DIIS Report, 2017).

กติกากับสหภาพแอฟริกาผ่านการจัดการประชุมสุดยอดประจำปี หรือการประชุมในวาระพิเศษที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผู้อพยพโดยเฉพาะ และการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกัน

3.1 นโยบายการจัดการผู้อพยพของสหภาพยุโรป

3.1.1 ระเบียบดับลิน (Dublin Regulation)

ระเบียบดับลินเป็นกฎเกณฑ์พิจารณาว่ารัฐสมาชิกสหภาพยุโรปใดต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการคำร้องขอลี้ภัยของบุคคลที่ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย และระเบียบว่าด้วยคุณสมบัติผู้ลี้ภัยของสหภาพยุโรป ซึ่งโดยปกติจะเป็นรัฐที่ผู้แสวงหาที่ลี้ภัยเดินทางเข้ามายังสหภาพยุโรป ระเบียบนี้มุ่งลดความซ้ำซ้อนในการรับคำร้องขอการลี้ภัยด้วยการให้ประเทศเดียวเป็นผู้ดำเนินการพิจารณาคำร้อง³⁶ โดยระเบียบดับลินที่ 3 (Dublin III Regulation) เป็นระเบียบฉบับล่าสุด อนุมัติเมื่อเดือนมิถุนายน 2013 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2014 ซึ่งปรับปรุงมาจากระเบียบดับลินที่ 2 (Dublin II Regulation) มีผลบังคับใช้เมื่อปี 2003 ส่วนฉบับแรกคือระเบียบดับลิน (Dublin Regulation) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 1997

ระเบียบดับลินที่ 3 มีการปรับแก้มาจากระเบียบดับลินที่ 2 โดยยังมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับฉบับที่ 2 โดยรัฐสมาชิกแรกรับจะมีหน้าที่เก็บลายนิ้วมือและรับผิดชอบการพิจารณาสถานะของบุคคลที่ยื่นลี้ภัย แต่เพิ่มเติมเรื่องการให้สิทธิ์รัฐสมาชิกในการส่งตัวผู้อพยพกลับประเทศต้นทางหากพบว่ามีข้อมูลในระบบการขอลี้ภัยซ้ำซ้อนในรัฐสมาชิกของสหภาพยุโรป ผู้ขอลี้ภัยจำเป็นต้องขอสถานะจากประเทศแรกรับเท่านั้น เพื่อลดการถ่ายโอนผู้ขอลี้ภัยจากประเทศสมาชิกหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง และป้องกันการละเมิดการยื่นคำร้องขอลี้ภัยหลายครั้งโดยบุคคลคนเดียว นอกจากนี้ ยังปรับปรุงเพิ่มเติมได้แก่ การมีกลไกเตือนภัยล่วงหน้า การเตรียมความพร้อม และการจัดการกรณีเกิดวิกฤตซึ่งมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาคือสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาผู้ลี้ภัย การคุ้มครองผู้สมัคร เช่น การบังคับสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัว การคุ้มครองผู้เยาว์ การรับประกันสิทธิ์ในการอุทธรณ์ในชั้นศาล การกำหนดขั้นตอนเกี่ยวกับการควบคุมตัวในกรณีที่มีความเสี่ยงที่จะหลบหนีและระยะเวลาการควบคุมตัว และการกำหนดกฎหมายหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนมากขึ้น³⁷

³⁶ ฝ่ายแรงงาน คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์, "การเคลื่อนย้ายแรงงานของสหภาพยุโรป (EU) และประเทศสวิตเซอร์แลนด์," (April 13, 2023). <https://bit.ly/3Lft3Yv>

³⁷ European Commission, "Country responsible for asylum application (Dublin Regulation)," (May 25, 2023). https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/country-responsible-asylum-application-dublin-regulation_en

ระเบียบดับลิน ใช้ระบบจัดทำฐานข้อมูลทางชีวภาพของบุคคลที่เรียกว่า Eurodac หรือ European Dactyloscopy เป็นระบบที่จัดเก็บข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือของบุคคลผู้ขอลี้ภัยและผู้ข้ามพรมแดนโดยผิดปกติ ตั้งแต่อายุ 14 ปี ขึ้นไป ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล Eurodac ประกอบด้วยลายพิมพ์นิ้วมือทั้งสิบนิ้ว ข้อมูลของรัฐที่นำส่ง สถานที่และวันที่ของการขอความคุ้มครองระหว่างประเทศ (ถ้ามี) เพศและหมายเลขอ้างอิง โดยระบบของ Eurodac จะเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือที่ถูกส่งด้วยระบบดิจิทัลไปยังหน่วยงานกลางของคณะกรรมการการยุโรป เพื่อตรวจสอบบนฐานข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้ เจ้าหน้าที่สามารถพิจารณาได้ว่าผู้ขอลี้ภัยได้สมัครขอลี้ภัยในรัฐสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นแล้วหรือผ่านการลักลอบผ่านประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปอื่นอย่างผิดกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากตรวจพบว่าลายพิมพ์นิ้วมือได้เคยถูกบันทึกไว้แล้ว ณ ประเทศสมาชิกอื่น ผู้ที่ขอแสวงหาที่พักพิงหรือผู้ขอลี้ภัยจะถูกส่งกลับไปยังประเทศนั้น ๆ ทั้งนี้ ระบบจะไม่จัดเก็บข้อมูลชีวประวัติของบุคคล อาทิ ชื่อ สถานที่เกิด วันเกิด เป็นต้น และในฐานข้อมูลจะไม่ปรากฏรูปภาพและไม่มีระบบการจดจำใบหน้าของบุคคล ซึ่งถือเป็นการรับรองความปลอดภัยของข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไม่ทำให้สามารถตรวจสอบประวัติของบุคคลได้หากไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ³⁸ ฐานข้อมูลนี้จะช่วยให้ข้อบังคับของระเบียบดับลิน บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การป้องกันไม่ให้ผู้ขอลี้ภัยยื่นคำขอพร้อมกันในหลายประเทศสมาชิก (asylum shopping) และลดจำนวนผู้ขอลี้ภัยที่ถูกส่งต่อจากประเทศสมาชิกหนึ่ง ไปยังอีกประเทศสมาชิกหนึ่งจนไม่มีประเทศใดรับผิดชอบต่อการขอที่ลี้ภัยของบุคคลนั้น (asylum orbiting)³⁹

3.1.2 ระบบการลี้ภัยยุโรปร่วม (Common European Asylum System - CEAS)

CEAS เป็นระบบที่สร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการลี้ภัยในสหภาพยุโรป พัฒนารวมกันจากสนธิสัญญาอัมสเตอร์ดัม มีผลบังคับใช้เมื่อปี 1999 เพื่อให้การพิจารณาสิทธิของผู้ขอลี้ภัยอยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกันในทุกประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ระบบ CEAS กำหนดมาตรฐานและความร่วมมือทั่วไปเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ขอลี้ภัยจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในระบบที่เปิดกว้างและยุติธรรม ผู้ลี้ภัยที่ขอเข้าทวีปยุโรปต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่มีพื้นฐานมาจากสนธิสัญญาว่าด้วยการดำเนินงานของสหภาพยุโรป (Treaty on the Functioning of the European Union) กฎบัตรสิทธิขั้นพื้นฐานของสหภาพยุโรป (European Union Charter of Fundamental Rights) และสนธิสัญญาผู้ลี้ภัย

³⁸ Arunphon Nakornphum and Sirirat Choosakulkrieng, "ฐานข้อมูลทางชีวภาพของผู้ไม่มีสัญชาติไทย," *Rajamangala University of Technology Tawan-ok Social Science Journal* 10, no. 2 (2021).

³⁹ จุฬารัตน์ เอื้อรักสกุล, "วิกฤติผู้อพยพยุโรป ค.ศ. 2015-2016: การต่อสู้แข่งกับเวลาของสหภาพยุโรปเพื่อรักษาข้อตกลงเชงเกน," (วารสารประวัติศาสตร์ธรรมศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1, 2562).

ปี 1951 (The 1951 Refugee Convention)⁴⁰ ซึ่งระบุว่าผู้ลี้ภัยคือบุคคลที่ไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะกลับไปยังประเทศต้นทางของตนได้เพราะความหวาดกลัวว่าจะถูกประหารด้วยเหตุผลทางเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ การเป็นสมาชิกในกลุ่มสังคมใดกลุ่มหนึ่ง หรือการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง⁴¹ โดยมี European Union Agency for Asylum จัดตั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2011 มีสำนักงานอยู่ที่เมืองวัลเลตตา มอลตา เป็นผู้ดูแลให้ประเทศสมาชิกดำเนินการตามขั้นตอนการขอลี้ภัยให้สอดคล้องกันทั่วทั้งทวีปยุโรป

CEAS ประกอบด้วยกฎหมายหลัก 5 ฉบับ ได้แก่ ระเบียบขั้นตอนการขอลี้ภัย (Asylum Procedures Directive) เพื่อกำหนดเงื่อนไขสำหรับการตัดสินใจขอลี้ภัยที่ยุติธรรม รวดเร็ว และมีคุณภาพ ผู้ขอลี้ภัยสามารถร้องขอคำอธิบายเกี่ยวกับคำร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคุ้มครองผู้เยาว์ที่เดินทางโดยลำพังและเหยื่อจากการใช้ความรุนแรงได้ 2) เงื่อนไขการรับเข้า (Reception Conditions Directive) รับรองว่าจะมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมาตรฐานทั่วไปในการรับรองผู้อพยพ เช่น ที่อยู่อาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม และการเข้าถึงการดูแลสุขภาพ การศึกษา หรือการจ้างงาน 3) คุณสมบัติการรับเข้า (Qualification Directive) ชี้แจงเหตุผลในการให้ความคุ้มครองระหว่างประเทศและทำให้การตัดสินใจเรื่องการลี้ภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังให้การเข้าถึงสิทธิและการบูรณาการสำหรับผู้ได้รับประโยชน์จากการคุ้มครองระหว่างประเทศ 4) ระเบียบดับลิน (Dublin Regulation) ปรับปรุงการคุ้มครองผู้ขอลี้ภัยในระหว่างกระบวนการจัดตั้งรัฐที่รับผิดชอบในการตรวจสอบใบสมัคร การสร้างกลไกเพื่อตรวจสอบปัญหาเบื้องต้นในระบบ และการให้ความสำคัญกับแก้ไขต้นตอของปัญหาก่อนที่จะพัฒนาเป็นวิกฤตการณ์โดยสมบูรณ์ 5) ระบบ EURODAC สนับสนุนการกำหนดประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบภายใต้ระเบียบดับลิน และอนุญาตให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายเข้าถึงฐานข้อมูลลายนิ้วมือของผู้ลี้ภัยในสหภาพยุโรป เพื่อป้องกันตรวจจับ หรือสอบสวนอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด เช่น การฆาตกรรม และการก่อการร้าย⁴²

3.1.3 New Pact on Migration and Asylum

วิกฤตผู้ลี้ภัยปี 2015 เป็นความท้าทายที่ทำให้สหภาพยุโรปเริ่มหารือกันในวงกว้างว่าจะปฏิรูประบบจัดการผู้อพยพอย่างไร โดยความพยายามที่โดดเด่นของประเทศสมาชิกคือคณะกรรมการ

⁴⁰ จุฬาร, “วิกฤตผู้อพยพยุโรป ค.ศ. 2015-2016: การต่อสู้แข่งกับเวลาของสหภาพยุโรปเพื่อรักษาข้อตกลงเชงเกน.”

⁴¹ UNHCR, “The 1951 Refugee Convention,” (May 24, 2023). <https://www.unhcr.org/th/en/the-1951-refugee-convention>

⁴² European Commission, “Common European Asylum System,” accessed May 24, 2023, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system_en

ยุโรปรับรองสนธิสัญญาว่าด้วยการย้ายถิ่นฐานและการลี้ภัย (New Pact on Migration and Asylum) เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2020 หวังให้แทนที่กฎระเบียบดับลินที่ 3⁴³ ครอบคลุมในประเด็นการย้ายถิ่นฐาน และที่สำคัญระบุว่าจะไม่มีรัฐสมาชิกใดต้องแบกรับความรับผิดชอบในปัญหาผู้ลี้ภัยอยู่ฝ่ายเดียว และรัฐสมาชิกควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างเท่าเทียมกันทุกประเทศ เพื่อจัดการกับการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายของประเทศสมาชิก โดยเสนอกรอบการทำงานในระยะยาว สร้างความแน่นอน ชัดเจน และเหมาะสมกับทั้งประเทศสมาชิกและผู้ลี้ภัยทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังทำให้ชาวยุโรปวางใจได้ว่าการย้ายถิ่นฐานได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีมนุษยธรรม สอดคล้องกับค่านิยมสากลและกฎหมายระหว่างประเทศ⁴⁴

กฎระเบียบนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อแบ่งเบาภาระในการจัดการการย้ายถิ่นทั่วประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยไม่ปล่อยให้ประเทศที่มีพรมแดนภายนอกของทวีปยุโรปต้องแบกรับความรับผิดชอบในการตรวจสอบหรือรับคำขอการลี้ภัยอยู่ฝ่ายเดียว ปัจจุบันข้อเสนอการทำสนธิสัญญาว่าด้วยการย้ายถิ่นฐานและการลี้ภัยอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ซึ่งคณะกรรมการตั้งเป้าหมายว่าข้อเสนอดังกล่าวจะสามารถบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ภายในมีนาคม 2024⁴⁵

3.1.4 Emergency Trust Fund for Africa (EUTF)

กองทุน EUTF สนับสนุนเงินรวมมูลค่า 1,589 ล้านยูโร (ประมาณ 1,844 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ให้สามภูมิภาค ได้แก่ ภูมิภาค Sahel และทะเลสาบชาด จำนวน 918.5 ล้านยูโร (ประมาณ 1,066.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ภูมิภาค Horn of Africa จำนวน 606 ล้านยูโร (ประมาณ 703.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และภูมิภาคแอฟริกาเหนือจำนวน 64.5 ล้านยูโร (ประมาณ 74.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยเงินทุนจะช่วยดำเนินโครงการพัฒนา 106 โครงการ มุ่งต่อสู้กับปัญหาการย้ายถิ่นฐานอย่างไม่ปกติ การลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ และการส่งเสริมการย้ายถิ่นฐานและการเคลื่อนย้ายอย่างถูกกฎหมาย

⁴³ Eurostat, "Statistics on countries responsible for asylum applications (Dublin Regulation)," (May 24, 2023). <https://rb.gy/wdtjk>.

⁴⁴ European Commission, "Country responsible for asylum application (Dublin Regulation)."

⁴⁵ European Movement Ireland, "What is the EU's Common European Asylum System?," (May 24, 2023).

<https://www.europeanmovement.ie/what-is-the-eus-common-european-asylum-system/#:~:text=What%20is%20the%20EU's%20Common,fair%20system%20wherever%20they%20apply.>

สำหรับผลการดำเนินการของโครงการที่สนับสนุนโดยกองทุน EUTF อาทิ การสามารถส่งผู้อพยพกว่า 52,800 คนกลับประเทศโดยสมัครใจ ชาวลิเบียกว่า 4 ล้านคนสามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานได้ดีขึ้น (โรงพยาบาล โรงเรียน บริการน้ำและไฟฟ้า) หน่วยงานและตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐในตูนิเซียจำนวน 230 แห่งได้รับการสนับสนุนผ่านการเสริมสร้างศักยภาพหรือการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและการจัดการการย้ายถิ่นฐาน โครงการให้บริการชุมชนและการสร้างความตระหนักรู้ในอียิปต์กว่า 40 โครงการ และผู้อพยพและผู้ลี้ภัย 7,600 คนในโมร็อกโกสามารถแจ้งขอการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข⁴⁶

3.1.5 การจัดการปัญหาผู้อพยพของสหภาพยุโรปในลิเบีย

ผู้นำในทวีปยุโรปเห็นพ้องการสนับสนุนหน่วยยามฝั่ง (coast guards) ของลิเบีย ทั้งการจัดการอุปกรณ์และการฝึกอบรม โดยก่อนหน้านี้มีการฝึกอบรมในรหัส Operation Sophia ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ระหว่างวันที่ 22 มิถุนายน 2015 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2020 มุ่งทำลายธุรกิจของเครือข่ายการลักลอบค้ามนุษย์และป้องกันการสูญเสียชีวิตในทะเล และการฝึกรหัส Operation Irini เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2020 เพื่อบังคับใช้ข้อตกลงการห้ามค้าอาวุธของสหประชาชาติในลิเบีย ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถและการฝึกอบรมหน่วยยามฝั่งลิเบียและกองทัพเรือ ควบคู่กับการจัดการชายแดนในลิเบีย โดยอนุมัติโครงการดำเนินการโดยกระทรวงมหาดไทยของอิตาลี มูลค่า 42 ล้านยูโร เมื่อเดือนกรกฎาคม 2017 เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่รักษาชายแดนและชายฝั่งลิเบียในการจัดการพรมแดนของประเทศให้ดีขึ้น รวมถึงยกระดับการควบคุมและตรวจตราชายแดน การแก้ไขปัญหาการลักลอบและการค้ามนุษย์ เสริมสร้างการค้นหาและกู้ภัยในทะเลและทะเลทราย สหภาพยุโรปสนับสนุนเงินมูลค่า 45 ล้านยูโร เมื่อเดือนธันวาคม 2018 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยยามฝั่งลิเบีย สมทบทุนจัดตั้งศูนย์ประสานงานกู้ภัยทางทะเล ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการชายแดนแบบบูรณาการทางตอนใต้ของลิเบีย นอกจากนี้ เมื่อเดือนมิถุนายน 2021 คณะมนตรียุโรปขยายภารกิจช่วยเหลือชายแดนของสหภาพยุโรปในลิเบีย (EUBAM) ออกไปอีกสองปีจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2023 โดยอนุมัติงบประมาณ 84.85 ล้านยูโร สำหรับการดำเนินงานในห้วงวันที่ 1 กรกฎาคม 2021 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2023 เพื่อพัฒนาการจัดการชายแดนและความมั่นคงที่ชายแดนทางบกทางทะเล และทางอากาศของประเทศ

⁴⁶ EU Emergency Trust Fund for Africa, "Improving Migration Management in the North Africa Region," (April 20, 2023). https://trust-fund-for-africa.europa.eu/system/files/2021-06/eutf_north_africa_en.pdf

สหภาพยุโรปยังเห็นความสำคัญในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้อพยพและผู้ขอลี้ภัย ด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น และสนับสนุนให้ผู้ย้ายถิ่นกลับบ้านโดยสมัครใจ โดยเมื่อเดือนเมษายน 2017 สหภาพยุโรปได้นำเงินทุนมูลค่า 48 ล้านยูโรมาใช้เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้อพยพ รวมถึงในศูนย์รับเลี้ยง มีการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือบริเวณศูนย์กักกัน เช่น การดูแลสุขภาพเบื้องต้น การดูแลสุขภาพจิตใจ และการเข้าถึงอาหารและสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีการริเริ่มแผนการอพยพและการตั้งถิ่นฐานใหม่ขึ้นในปี 2017 เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยที่ติดค้างลิเบียซึ่งมีความเสี่ยงในชีวิต นอกจากนี้ สหภาพยุโรปดำเนินโครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นในลิเบีย โดยเมื่อเดือนมีนาคม 2018 อนุมัติโครงการมูลค่า 50 ล้านยูโร เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้อพยพและชุมชนในลิเบีย มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและทางสังคมสำหรับผู้เปราะบาง สนับสนุนชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการย้ายถิ่นฐาน โครงการมุ่งเน้นไปที่สถานที่ที่มีผู้อพยพรวมตัวอย่างหนาแน่น รวมถึงชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากความขัดแย้งในลิเบีย ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวของสหภาพยุโรปจะดำเนินการร่วมกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของอิตาลี (Italian Development Cooperation) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2018 สหภาพยุโรปประกาศโครงการใหม่มูลค่า 29 ล้านยูโร เพื่อยกระดับการคุ้มครองผู้ลี้ภัยและผู้อพยพในลิเบียในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ ชายฝั่งศูนย์กักกัน พื้นที่ห่างไกลทางตอนใต้ของทะเลทราย และในเมือง และเมื่อปี 2020 สหภาพยุโรปดำเนินโครงการมูลค่า 25 ล้านยูโร เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในเขตเทศบาลของลิเบีย โดยเฉพาะในภาคใต้ โดยมีการเพิ่มการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานและทางสังคม⁴⁷

3.1.6 ความร่วมมือของสหภาพยุโรปกับสหภาพแอฟริกาและอื่น ๆ

กรอบการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผู้อพยพที่สำคัญ ได้แก่ การประชุม Valletta Summit เมื่อวันที่ 11-12 พฤศจิกายน 2015 ที่กรุงวัลเลตตา มอลตา เพื่อพยายามเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการย้ายถิ่นฐานและจัดการกับความท้าทายและโอกาสในปัจจุบัน โดยสหภาพยุโรปจัดตั้งกองทุน Emergency Trust Fund for Africa (EUTF) ในที่ประชุมครั้งนี้ ให้คำมั่นสนับสนุนเงินมูลค่า 32,300 ล้านยูโร (ประมาณ 3,830 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) แก่ประเทศในทวีปแอฟริกาที่อยู่ในเส้นทางอพยพไปยังทวีปยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาค Sahel ทะเลสาบชาด

⁴⁷ Council of the European Union, "Migration flows on the Central Mediterranean route," (April 20, 2023). <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/central-mediterranean-route/>

Horn of Africa และแอฟริกาเหนือ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) แก้ไขปัญหาที่ต้นตอของการย้ายถิ่นอย่าง อย่างไม่ดีกฎหมายจากทวีปแอฟริกา รวมถึงการลดอัตราความว่างงานและการพัฒนากลุ่มเยาวชน⁴⁸ ซึ่ง ทวีปแอฟริกาที่มีจำนวนเยาวชนมากที่สุดในโลกอายุระหว่าง 15-24 ปี กว่า 200 ล้านคน และมีแนวโน้มว่า จะเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าภายในปี 2045⁴⁹ โดยความช่วยเหลือดังกล่าวจะช่วยให้เยาวชนแอฟริกัน มีการศึกษาที่เพียงพอ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีโอกาสการทำงานในประเทศได้มากขึ้น 2) ส่งเสริม ความร่วมมือด้านการโยกย้ายและการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย 3) ส่งเสริม การคุ้มครองผู้อพยพและผู้ขอลี้ภัย 4) ป้องกันและปราบปรามการย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย การลักลอบส่งคนเข้าเมือง และการค้ามนุษย์ 5) การประสานงานอย่างใกล้ชิดมากขึ้นระหว่างสหภาพ ยุโรปกับสหภาพแอฟริกา 6) การเพิ่มการคุ้มครองผู้อพยพที่ตกค้างในทวีปแอฟริกา และส่งเสริม การกลับคืนสู่สังคมและการกลับประเทศต้นทางด้วยความสมัครใจ

3.1.6.1 การประชุมสุดยอดสหภาพแอฟริกา-สหภาพยุโรป (AU-EU) ครั้งที่ 5

การประชุมจัดเมื่อวันที่ 28-29 พฤศจิกายน 2017 ที่กรุงอาบิจจาน โกตดิวัวร์ ที่ประชุม ทบทวนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการย้ายถิ่นฐานระหว่างทวีปแอฟริกาและทวีปยุโรปภายใต้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือแอฟริกา-สหภาพยุโรปปี 2007 (Joint Africa-EU Strategy-JAES) กองทุน EUTF และติดตามผลการประชุม Valletta Summit เมื่อปี 2015 นอกจากนี้ ยังประเมิน ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างสหภาพแอฟริกาและสหภาพยุโรปให้ครอบคลุมมิติของข้อตกลงของ สหประชาชาติเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน (UN Global Compact for Migration - GCM) หรือ ครอบคลุมที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) โอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับเยาวชน 2) สันติภาพและความมั่นคง 3) การเคลื่อนย้ายและการย้ายถิ่นฐาน และ 4) ความร่วมมือทางธรรมาภิบาล

"Migration has a significant impact on both of our continents. So we have a joint responsibility to acknowledge it as an important part of our relationship, which requires that we act together. This is especially true when it comes to the situation in Libya with the most cynical abuse of human beings. Let me repeat my call to impose UN sanctions on human smugglers and traffickers. And let me also say that we will

⁴⁸ Kihato, "The 'Containment Compact': The EU Migration 'Crisis' and African Complicity in Migration Management."

⁴⁹ Africa Renewal, "Africa's youth: a "ticking time bomb" or an opportunity?," (April 20, 2023).

<https://www.un.org/africarenewal/magazine/may-2013/africa%E2%80%99s-youth-%E2%80%9Cticking-time-bomb%E2%80%9D-or-opportunity>

not be effective, if we do not ensure that the people caught up in Libya and elsewhere can return safely to their homes."⁵⁰

ข้อความข้างต้นเป็นถ้อยแถลงของนาย Donald Tusk อดีตประธานสภายุโรป ในห้วงการประชุมสุดยอด AU-EU เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2017 ที่ให้ทัศนะว่าปัญหาการย้ายถิ่นฐานส่งผลกระทบต่อทั้งทวีปยุโรปและแอฟริกา และเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ในการหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

โดยผลการหารือที่เกี่ยวข้องกับนโยบายจัดการผู้อพยพที่สำคัญ คือ วิธีจัดการกับการลักลอบขนส่งผู้อพยพและการแก้ไขที่ต้นเหตุของการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และให้ความสำคัญกับประเทศต้นทางในลิเบียในการยุติการปฏิบัติต่อผู้อพยพและผู้ลี้ภัยอย่างไร้มนุษยธรรม โดยมีการออกแถลงการณ์ร่วมเรียกร้องให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อต่อสู้กับผู้กระทำความผิดในอาชญากรรมดังกล่าวทั้งในและนอกลิเบีย และนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผู้นำทั้งสองฝ่ายยังคงจะสนับสนุนการเคลื่อนย้ายของนักเรียน เจ้าหน้าที่ และนักวิชาการทั่วทวีปแอฟริกา โดยจะพัฒนาโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างทวีปแอฟริกาและทวีปยุโรป เช่น ERASMUS+ นอกจากนี้ สหภาพยุโรปตกลงจะจัดตั้งคณะทำงานด้านการย้ายถิ่นฐานร่วมกับสหภาพแอฟริกาและสหประชาชาติ โดยคณะทำงานจะมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือและปกป้องชีวิตของผู้อพยพและผู้ลี้ภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในลิเบีย การส่งเสริมการส่งกลับประเทศต้นทางโดยสมัครใจ และสนับสนุนการตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้ที่ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศ⁵¹

3.1.6.2 การประชุมสุดยอดสหภาพยุโรป-สหภาพแอฟริกา ครั้งที่ 6

การประชุมที่กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม เมื่อวันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2022 ซึ่งเดิมมีกำหนดจะจัดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2020 แต่ต้องเลื่อนออกไปเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 การประชุมสุดยอดครั้งนี้หารือเกี่ยวกับข้อกังวลหลายประการ รวมถึงประเด็นการอพยพชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรป มุ่งเน้นการป้องกันการอพยพที่ไม่ปกติ เสริมสร้างความร่วมมือต่อต้านการลักลอบและการค้ามนุษย์ สนับสนุนการจัดการชายแดนและบรรลุนโยบายการส่งกลับ การขออนุญาตเข้าประเทศใหม่ การกลับคืนสู่สภาพเดิม และการเสริมสร้างกรอบการเจรจาการย้ายถิ่นฐานระหว่างกัน ที่ประชุมให้คำมั่นจะร่วมมือในการหาทางออกที่ยั่งยืนสำหรับผู้ลี้ภัย และผู้อพยพที่เปราะบางและ

⁵⁰ Council of the European Union, "5th African Union - EU Summit, 29-30 November 2017," (April 20, 2023).

<https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2017/11/29-30/>

⁵¹ Council of the European Union, "5th African Union - EU Summit, 29-30 November 2017."

ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศ ทั้งสองฝ่ายยังคงตกลงที่จะฟื้นฟูการทำงานของคณะกรรมการร่วม ไตรภาคีระหว่างสหภาพแอฟริกา สหภาพยุโรป และสหประชาชาติ นอกจากนี้ ยังคงมุ่งมั่นจะจัดการกับความท้าทายจากภาวะสมองไหล และสนับสนุนเยาวชนและผู้หญิงในการเสริมศักยภาพ ทักษะ การศึกษา และโอกาสในการจ้างงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านการสนับสนุนด้านการศึกษาทางเทคนิค อาชีวศึกษา และการฝึกอบรม⁵²

3.1.6.3 คณะทำงานด้านการย้ายถิ่นของสหภาพยุโรป สหภาพแอฟริกา และสหประชาชาติ

คณะกรรมการร่วมจัดตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2017 จากที่ประชุมสุดยอดสหภาพแอฟริกา-สหภาพยุโรป ครั้งที่ 5 ที่กรุงอาบิดจานของโกตดิวัวร์ เพื่อพยายามและส่งเสริมความร่วมมือในการรับมือปัญหาความท้าทายด้านการย้ายถิ่นในทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะในลิเบีย คณะทำงานดังกล่าวทำให้เกิดการริเริ่มโครงการส่งกลับเพื่อมนุษยธรรมโดยสมัครใจครั้งใหญ่ สามารถส่งผู้อพยพที่ติดค้างในลิเบียไปยังประเทศบ้านเกิดของตนกว่า 48,000 คน โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจาก IOM UNHCR และประเทศสมาชิกสหภาพแอฟริกา ปัจจุบันคณะทำงานพิจารณาถึงแนวทางความร่วมมือกับรัฐบาลลิเบียที่จะขยายการส่งกลับผู้อพยพโดยสมัครใจเพิ่มขึ้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่สำคัญคือการทำลายระบบการจับกุมและกักขังผู้อพยพตามอำเภอใจ การสนับสนุนการส่งกลับผู้อพยพไปยังบ้านเกิดให้ครอบคลุมและกลับเข้าสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการของรวันดา สหภาพแอฟริกา และ UNHCR ในการจัดตั้งกลไกการเคลื่อนย้ายฉุกเฉิน (ETM) ในรวันดา เพื่อช่วยให้สามารถอพยพผู้ที่ต้องการความคุ้มครองระหว่างประเทศออกจากลิเบียได้⁵³

บทบาทสำคัญของคณะทำงานฯ ในฐานะเป็นเวทีในการประชุมสามฝ่ายและเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดการประชุมที่บรัสเซลส์ เบลเยียม เมื่อเดือนมีนาคม 2023 ที่ประชุมแสดงความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลลิเบียและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการปกป้องการสูญเสียระหว่างการอพยพ ต่อต้านการค้ามนุษย์และการลักลอบนำเข้าผู้อพยพ นอกจากนี้ ยังช่วยผลักดันการปรับเปลี่ยนกฎหมายและนโยบายไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ย้าย

⁵² Council of the European Union, "European Union - African Union summit, 17-18 February 2022," (April 20, 2023). <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2022/02/17-18/>

⁵³ European Union "Joint press release - Meeting of the Joint AU-EU-UN Taskforce to Address the Migrant and Refugee Situation in Libya," (April 20, 2023). https://www.eeas.europa.eu/eeas/joint-press-release-meeting-joint-au-un-taskforce-address-migrant-and-refugee-situation_en . .

ถิ่นฐานและผู้ลี้ภัยตามหลักสากล กฎหมายระหว่างประเทศ และสิทธิมนุษยชน ควบคู่กับการสนับสนุนโครงการส่งกลับภูมิลำเนาเดิมโดยสมัครใจ⁵⁴

3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันของสหภาพยุโรป

3.2.1 ความท้าทายจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เช่น ระบบ CEAS และระเบียบดับลิน ที่มีกระบวนการพิจารณาคำร้องขอลี้ภัยล่าช้า รวมถึงการใช้เวลาในการตรวจสอบผู้แสวงหาที่ลี้ภัย หากตรวจสอบพบว่ามีกรยื่นคำร้องซ้ำ จำเป็นต้องมีกระบวนการกักตัวก่อนส่งตัวไปยังประเทศรับผิชอบ หรือประเทศแรกและผู้แสวงหาที่ลี้ภัยเดินทางเข้ามาในทวีปยุโรป นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหาการรับผิชอบภาระปัญหาไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งปรากฏชัดเจนเมื่อปี 2015 ในห้วงที่ทวีปยุโรปเผชิญวิกฤตผู้ลี้ภัยครั้งใหญ่ ต่อประเทศสมาชิกที่มีพรมแดนภายนอกติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศแรกและผู้แสวงหาที่ลี้ภัยเดินทางเข้ามาโดยระเบียบดับลินที่ 3 ทำให้รัฐสมาชิกหน้าด่าน (Frontier States) ต้องรับภาระในการเป็นรัฐแรกรับในการรับผู้อพยพจำนวนมาก เกิดปัญหาไม่มีการแบ่งเบาภาระอย่างเท่าเทียมกันในกลุ่มประเทศสมาชิก ดังนั้นคณะกรรมการยุโรปและประเทศสมาชิกจึงมีความพยายามจะปฏิรูประเบียบดับลิน และกำหนดจำนวนการรับผู้ลี้ภัยในแต่ละรัฐสมาชิกเพื่อให้มีการรับผิชอบอย่างเท่าเทียมกัน⁵⁵ ประเทศหน้าด่านที่รับผู้อพยพมากที่สุดในทวีปยุโรปเมื่อปี 2021 ได้แก่ เยอรมนี และฝรั่งเศส⁵⁶

ส่วนอิตาลีเป็นประเทศที่แบกรับผู้อพยพจากประเทศทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกา มากที่สุด เริ่มเผชิญวิกฤตรุนแรงสอดคล้องกับปัญหาความไม่มั่นคงของประเทศต้นทาง ได้แก่ เหตุการณ์อาหรับสปริงในตูนิเซียและลิเบียเมื่อปี 2011 ปัญหาสงครามกลางเมืองในลิเบียเมื่อปี 2014 และยังรับผู้อพยพจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่องถึงปัจจุบัน โดยปัญหาการย้ายถิ่นฐานผิดกฎหมายเป็นปัญหาที่ชาวอิตาลีให้ความสำคัญอย่างมาก และมีการนำประเด็นผู้อพยพโยงเข้ากับการเมือง เห็นได้จากการที่นาง Giorgia Meloni นรม.อิตาลี ใช้นโยบายการย้ายถิ่นฐานผิดกฎหมายเป็นประเด็นสำคัญในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจนเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีอิตาลี เมื่อเดือนกันยายน 2022 โดยให้คำมั่นว่าจะปราบปรามผู้อพยพจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเหนืออย่างผิดกฎหมายและประเทศยากจน

⁵⁴ UNHCR, "AU, EU and UN push for urgent action to address the pressing needs of migrants and refugees in Libya," (June 10, 2023). <https://www.unhcr.org/news/au-eu-and-un-push-urgent-action-address-pressing-needs-migrants-and-refugees-libya>

⁵⁵ UK Parliament, "What is the Dublin III Regulation? Will it be affected by Brexit?," (May 24, 2023). <https://commonslibrary.parliament.uk/what-is-the-dublin-iii-regulation-will-it-be-affected-by-brexif/>

⁵⁶ Eurostat, "Statistics on countries responsible for asylum applications (Dublin Regulation)."

อื่น ๆ รวมทั้งร้องขอให้สหภาพยุโรปดำเนินมาตรการป้องกันพรมแดนและการอพยพทางทะเลจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเหนือมายังอิตาลีมากขึ้น เนื่องจากนโยบายของสหภาพยุโรปที่มีอยู่ไม่สามารถช่วยให้จำนวนผู้อพยพเข้าอิตาลีลดลง⁵⁷ ทั้งนี้ ปีที่มีรับผู้อพยพสูงสุดคือปี 2017 รวมมากกว่า 105,000 คน และคาดว่าปี 2023 อาจมีจำนวนมากขึ้นเป็นประวัติการณ์ จำนวน 200,000 - 400,000 คน⁵⁸

3.2.2 ประเทศสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกติการ่วมกัน

เนื่องจากกระบอบระหว่างประเทศเป็นตัวกำหนดให้ประเทศสมาชิกจำเป็นต้องเสียสิทธิบางส่วน ไม่สามารถกำหนดนโยบายในประเด็นที่เป็นปัญหาร่วมกันได้อย่างอิสระ และต้องดำเนินตามกติกาที่ระบอบกำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมความสัมพันธ์หรือการแก้ไขปัญหาความร่วมมือภายใต้สถาบัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แต่ละประเทศสมาชิกได้รับผลกระทบหรือแบกรับภาระจากปัญหาผู้อพยพอย่างไม่เท่าเทียมกัน กลายเป็นปัญหาที่ผลกระทบต่อเสถียรภาพภายในของสหภาพยุโรป หลังจากมีประเทศสมาชิกไม่ต้องการปฏิบัติตามกติกาของสหภาพยุโรป เห็นได้ชัดจากกรณีสหราชอาณาจักรประกาศถอนตัวออกจากสหภาพยุโรป (Brexit) เพื่อหลีกเลี่ยงแบกรับภาระจากปัญหาผู้อพยพ ซึ่งหากสหราชอาณาจักรถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป จะทำให้มีอิสระในการควบคุมและกำหนดมาตรการเดินทางเข้าประเทศได้อย่างอิสระ รวมถึงลดจำนวนผู้อพยพที่เดินทางเข้าประเทศ โดยสหราชอาณาจักรไม่ต้องการแบกรับความรับผิดชอบจากปัญหาดังกล่าว และยังเป็นบ่อเกิดปัญหาด้านความมั่นคงในประเทศ จากการที่ผู้อพยพเข้าไปทำผิดกฎหมาย ก่ออาชญากรรมสร้างความเดือดร้อนให้ชาวอังกฤษ และที่สำคัญการพบว่ามีผู้ก่อการร้ายในสหราชอาณาจักรและประเทศอื่นในยุโรปที่เป็นชาวแอฟริกันมากขึ้น⁵⁹

3.2.3 ความท้าทายจากปัจจัยภายนอก

ที่เข้ามามีผลกระทบต่อความพยายามแก้ไขปัญหาผู้อพยพ เช่น ปัญหาสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ทำให้ทวีปยุโรปกลายเป็นประเทศรับผู้ลี้ภัยสงครามจากยูเครน และทำให้สหภาพยุโรปต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเร่งด่วน และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกจากสงครามและปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้หลายประเทศต้องใช้นโยบายรัดเข็มขัดควบคุมรายจ่ายของรัฐบาล จนส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินนโยบายด้านการอพยพ

⁵⁷ Anadolu Agency, "Migrant arrivals surge in Italy despite government pledges," (June 9, 2023).

<https://www.aa.com.tr/en/europe/migrant-arrivals-surge-in-italy-despite-government-pledges/2786986>

⁵⁸ The Economist, "A surge of migrants is reaching Italy," (June 9, 2023). <https://rb.gy/n1okk>

⁵⁹ รติมา คชนันท์, "เมื่อสหราชอาณาจักรออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (EU)," (Academic Focus, 2560)

นอกจากนี้ ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำยังส่งผลให้ชาวแอฟริกันมีความเป็นอยู่ที่ยากลำบากมากขึ้น ทำให้ทำให้ชาวแอฟริกันอพยพไปยังทวีปยุโรปมากขึ้นเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นถึงจำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้อพยพในห้วงปี 2020-2022⁶⁰ โดยมาตรการจำกัดการเดินทาง-เข้าออกประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ COVID-19 ไม่เป็นอุปสรรคต่อความต้องการอพยพ

ส่วนที่ 4 สรุป

จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่าสหภาพยุโรปมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการจัดการปัญหาลักลอบอพยพของชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรปในเส้นทางเมดิเตอร์เรเนียนตอนกลางตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งความริเริ่มภายในของภูมิภาคเอง ด้วยการออกนโยบายและกฎหมายเพื่อให้มีกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องกันในกลุ่มประเทศสมาชิก ทั้งระเบียบดับลิน ระบบ CEAS และ New Pact on Migration and Asylum สะท้อนให้เห็นถึงการบูรณาการภายในของทวีปยุโรป ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นที่ประเทศสมาชิกต้องหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เนื่องจากปัญหาผู้อพยพเป็นปัญหาที่ประเทศสมาชิกได้รับผลกระทบทุกประเทศ นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศในทวีปแอฟริกาและสหภาพแอฟริกา เพื่อให้เกิดการบูรณาการอย่างครอบคลุมระหว่างประเทศต้นทางในทวีปแอฟริกา และประเทศปลายทางในทวีปยุโรป โดยมีการจัดประชุมสุดยอดแอฟริกา-ยุโรป รวมทั้งการประชุมวาระพิเศษที่เกี่ยวกับปัญหาผู้อพยพระหว่างสองทวีปอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหาร่วมกันเพื่อสามารถจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและป้องกันการเกิดปัญหาการผลักระรับผิดชอบไปยังอีกฝ่าย

จากข้อสรุปข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสถาบันระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาผู้อพยพชาวแอฟริกันไปยังทวีปยุโรป ที่เป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนขนาดใหญ่อย่างปัญหาผู้อพยพ อย่างไรก็ตาม การหารือในเวทีองค์การระหว่างประเทศทั้งสหภาพแอฟริกาและสหภาพยุโรปยังมีความท้าทาย ที่สำคัญคือนโยบายของสหภาพยุโรปที่ยังไม่สามารถทำให้ประเทศสมาชิกรับภาระจากปัญหาผู้อพยพได้อย่างเท่าเทียมกัน การที่มีรัฐใดรัฐหนึ่งไม่ยอมรับแนวทางตามระเบียบหรือเสียงส่วนรวม กรณีสหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรป หรือแม้แต่การคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงบางประการก็อาจนำไปสู่การชะงักงันของความพยายามแก้ไขปัญหาได้ นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกยังเป็นสาเหตุสำคัญในการเข้ามามีผลกระทบต่อความพยายามแก้ไขปัญหาผู้อพยพ ที่ทำให้ทวีปยุโรปกลายเป็นประเทศรับผู้ลี้ภัยสงครามจากยูเครน ทำให้สหภาพ

⁶⁰ Mehdi Lahlou, "EU-Africa Partnership on Migration and Mobility in Light of COVID-19: Perspectives from North Africa," (Istituto Affari Internazionali (IAI), 2021)

ยุโรปต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเร่งด่วน และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกจาก สงครามและปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้หลายประเทศต้องใช้นโยบายรัดเข็มขัด ควบคุมรายจ่ายของรัฐบาล จนส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินนโยบายด้านการ อพยพ

บรรณานุกรม

- Africa Renewal. "Africa's Youth: A "Ticking Time Bomb" or an Opportunity?", April 20, 2023. <https://www.un.org/africarenewal/magazine/may-2013/africa%E2%80%99s-youth-%E2%80%9Cticking-time-bomb%E2%80%9D-or-opportunity>
- Anadolu Agency. "Migrant Arrivals Surge in Italy Despite Government Pledges." June 9, 2023. <https://www.aa.com.tr/en/europe/migrant-arrivals-surge-in-italy-despite-government-pledges/2786986>
- Arunphon Nakornphum, and Sirirat Choosakulkrieng. "ฐานข้อมูลทางชีวภาพของผู้ไม่มีสัญชาติไทย." *Rajamangala University of Technology Tawan-ok Social Science Journal* 10, no. 2 (2021): 101-09.
- Cataliotti, Joseph. "The Colonization of Africa." <https://study.com/learn/lesson/european-colonization-imperialism-africa.html#:~:text=France%20controlled%20most%20of%20West,and%20the%20Horn%20of%20Africa>.
- Council of the European Union. "5th African Union - Eu Summit, 29-30 November 2017." April 20, 2023. <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2017/11/29-30/>
- . "European Union - African Union Summit, 17-18 February 2022." April 20, 2023. <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2022/02/17-18/>
- . "Migration Flows on the Central Mediterranean Route." April 20, 2023. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/central-mediterranean-route/>
- Crisis24. "Tunisia Country Report." May 15, 2023. <https://crisis24.garda.com/insights-intelligence/intelligence/country-reports/tunisia>
- Cuttitta, Paolo. "The Central Mediterranean Border as a Humanitarian Space." In *Global Perspectives on Humanitarianism: When Human Welfare Meets the Political*

and Security Agendas, 15-28: Danish Institute for International Studies (DIIS), 2019.

EU Emergency Trust Fund for Africa. "Improving Migration Management in the North Africa Region." April 20, 2023. https://trust-fund-for-africa.europa.eu/system/files/2021-06/eutf_north_africa_en.pdf

European Commission. "Common European Asylum System." May 24, 2023. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system_en

———. "Country Responsible for Asylum Application (Dublin Regulation)." May 25, 2023. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/country-responsible-asylum-application-dublin-regulation_en

European Movement Ireland. "What Is the Eu's Common European Asylum System?," May 24, 2023. <https://www.europeanmovement.ie/what-is-the-eus-common-european-asylum-system/#:~:text=What%20is%20the%20EU's%20Common,fair%20system%20wherever%20they%20apply>.

European Union "Joint Press Release - Meeting of the Joint Au-Eu-Un Taskforce to Address the Migrant and Refugee Situation in Libya." April 20, 2023. https://www.eeas.europa.eu/eeas/joint-press-release-meeting-joint-au-eu-un-taskforce-address-migrant-and-refugee-situation_en . .

Eurostat. "Statistics on Countries Responsible for Asylum Applications (Dublin Regulation)." May 24, 2023. <https://rb.gy/wdtjk>.

Frontex. "Migratory Routes." October 23, 2022. <https://frontex.europa.eu/learn/migratory-routes/western-african-route/>.

Giménez-Gómez, José-Manuel Walle, Yabibal M Zergawu, and Yitagesu Zewdu. "Trends in African Migration to Europe: Drivers Beyond Economic Motivations." *Journal of Conflict Resolution* 63, no. 8 (2019): 1797-831.

IHS Markit. "Country/Territory Report – Egypt." (2022).

———. "Country/Territory Report – Libya." (2022).

- Kihato, Caroline. "The 'Containment Compact': The Eu Migration 'Crisis' and African Complicity in Migration Management." *South African Institute Of International Affairs* (2018).
- . "The 'Containment Compact': The Eu Migration 'Crisis' and African Complicity in Migration Management." (2018).
- Krasner, Stephen D. "Structural Causes and Regime Consequences: Regimes as Intervening Variables." *International organization* 36, no. 2 (1982): 185-205.
- Lahlou, Mehdi. "Eu–Africa Partnership on Migration and Mobility in Light of Covid-19: Perspectives from North Africa." JSTOR, 2021.
- Missing Migrants Project by International Organization for Migration (IOM). "Migration Recorded in Central Mediterranean (2017-2022)." April 13, 2023. <https://shorturl.at/fpMT0>.
- . "Overview of Migrant Deaths in the Mediterranean." April 13, 2023. <https://shorturl.at/eADL0>.
- NewsNowGh. "5 European Countries with More African Immigrants." 2023, May 22. <https://newsnowgh.com/5-european-countries-with-more-african-immigrants/>
- Ninna Nyberg Sørensen, Nauja Kleist and, and Hans Lucht. *Europe and the Refugee Situation: Human Security Implications*. DIIS Report, 2017.
- Parkes, Roderick. "Out of (and inside) Africa: Migration Routes and Their Impacts." (2017).
- Pinto, Teresa Nogueira. "The Eu's Imperfect Choices on Migration from Africa." May 23, 2023. <https://www.gisreportsonline.com/r/eu-africa-migration/>.
- Studies, Africa Center For Strategic. "African Migration Trends to Watch in 2022." March 19, 2023. <https://reliefweb.int/report/world/african-migration-trends-watch-2022>.
- The Economist. "A Surge of Migrants Is Reaching Italy." June 9,2023. <https://rb.gy/n1okk>
- U.S. Department of state. "2022 Trafficking in Persons Report: Libya." May 25, 2023. <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/libya/>
- UK Parliament. "What Is the Dublin iii Regulation? Will It Be Affected by Brexit?", May 24, 2023. <https://commonslibrary.parliament.uk/what-is-the-dublin-iii-regulation-will-it-be-affected-by-brexite/>

UNHCR. "The 1951 Refugee Convention." May 24, 2023.

<https://www.unhcr.org/th/en/the-1951-refugee-convention>

———. "Au, Eu and Un Push for Urgent Action to Address the Pressing Needs of Migrants and Refugees in Libya." June 10, 2023. <https://www.unhcr.org/news/au-eu-and-un-push-urgent-action-address-pressing-needs-migrants-and-refugees-libya>

United Nations Conference on Trade and Development. "Economic Development in Africa Report 2021: Reaping the Potential Benefits of the African Continental Free Trade Area for Inclusive Growth." October 23, 2022.

<https://unctad.org/press-material/facts-and-figures-7>.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). "Western and Central Mediterranean Situation." April 13, 2023. <https://shorturl.at/zP036>.

Worldometer. "World Population." May 23, 2023. <https://www.worldometers.info/world-population/>

จุฬารัตน์ เอื้อรักสกุล. "วิกฤติผู้อพยพยุโรป ค. ศ. 2015-2016: "การต่อสู้แข่งกับเวลา" ของสหภาพยุโรปเพื่อรักษาข้อขั กกลง เซงเคน." วารสารประวัติศาสตร์ ธรรมศาสตร์ 6, no. 1 (2019): 169-218.

ประเทศสวีตเซอร์แลนด์, ฝ่ายแรงงาน คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ ณ นครเจนีวา. "การเคลื่อนย้ายแรงงานของสหภาพยุโรป (Eu) และประเทศสวีตเซอร์แลนด์." May 25, 2023. <https://bit.ly/3Lft3Yv>

ฝ่ายแรงงาน คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ ณ นครเจนีวา ประเทศ สวีตเซอร์แลนด์. "การเคลื่อนย้ายแรงงานของสหภาพยุโรป (Eu) และประเทศสวีตเซอร์แลนด์." April 13, 2023. <https://bit.ly/3Lft3Yv>

ภาวิฑ อครเปรมาภูน. "บทบาทของสหภาพยุโรปและความรับผิดชอบต่อการจัดการปัญหาผู้อพยพ ในช่วง 2015- ปัจจุบัน." วารสารยุโรปศึกษา 25, no. 1 (2019): 66-109.

รติมา คชนันท์. "Academic Focus (ม.ค. 2560)[เมื่อ สหราชอาณาจักรออกจากการเป็น สมาชิกสหภาพยุโรป (Eu)]."

อรุณพร นครพุ่ม, and ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง. "ฐานข้อมูลทางชีวภาพของผู้ไม่มีสัญชาติไทย." *Rajamangala University of Technology Tawan-ok Social Science Journal* 10, no. 2 (2021): 101-09.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	น.ส.จรรุวรรณ จันแจ้ง
วัน เดือน ปี เกิด	21 ก.พ. 2537
สถานที่เกิด	อำนาจเจริญ
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรีคณะมนุษยศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ สาขาการระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY